

UPOKOJENEC

Glasilo izdaja: DU Lovrenc na Pohorju

Letnik: 18

Številka: 1

Lovrenc, december 2010

UVODNIK

GOSPODARSTVO V DRŽAVI

Kadar govorimo o gospodarstvu, govorimo o zelo pomembni panogi v državi, saj ravno gospodarstvo ustvarja novo ustvarjeno vrednost in zaposluje veliko število delavcev, visoko izobraženih strokovnjakov, odgovornih in uslužbenecv.

Uspešno gospodarstvo dosega tudi primerno gospodarsko rast, ki se običajno giblje v odstotnem intervalu od 2 do 6 odstotkov. Zelo priporočljiva in pomembna pa je optimalna rast gospodarstva, ki se giblje okrog 5 odstotkov.

V gospodarstvu je zelo pomembna tudi solventnost, ki omogoča plačevanje vseh obveznosti pravočasno na rok, pa tudi plače in tozadevne prispevke.

Uspešno gospodarstvo daje državi podlago, da je država gospodarsko močna in vplivna ter nima delavcev na ulicah ali v kakšni drugi obliki stavke; pa tudi politično je taka država zelo pomembna doma in v svetu.

Negospodarstvo v državi je lahko uspešno le, če ima gospodarstvo primerno gospodarsko rast in ustvarja dovolj novo ustvarjene vrednosti, saj se področja v negospodarstvu napajajo tako s sredstvi iz gospodarstva, davkoplačevalcev in prebivalcev kot potrošnikov, vse pa preko proračuna.

Vsa dela in poslanstva morajo biti v gospodarstvu in negospodarstvu opravljena dobro, pošteno in strokovno; delati je potrebno gospodarno, korektno in transparentno ter se izogibati vsakemu prijemu negospodarnosti in nepoštenosti; dobro nagraditi je potrebno le dobro in strokovno opravljeno delo.

Nenormalno je, da imajo menedžerji v podjetjih in asociacijah, ki zaključijo poslovno leto z izgubo, kljub temu visoke plače, saj za slabo delo in vodenje ne bi smeli prejemati toliko kot tisti, ki zaključujejo poslovno leto uspešno ter z dobičkom in so na področju gospodarstva iz leta v leto dobri ter uspešni gospodarji.

Nekaj misli s področja javnih naročil, ki so dandanes zelo močno prisotna:

V negospodarstvo oziroma t. i. »javni sektor« spadajo osebe javnega prava, ki so naročniki po Zakonu o javnem naročanju. Sredstva, zbrana iz davkov in prispevkov, morajo porabiti v skladu s predpisanimi pravili. V javno naročanje nas usmerjajo evropske smernice. V Republiki Sloveniji smo dobili prvi zakon s področja javnega naročanja v letu 1997. Od takrat dalje se je zakonodaja večkrat spreminjala, bodisi zaradi sprememb evropskih smernic bodisi zaradi potreb prakse na tem področju.

Poenostavljeno povedano gre pri javnem naročanju za določena pravila ravnanj, ki jih morajo javni naročniki upoštevati pri oddaji poslov, dobavah blaga, izvedbah storitev in oddajah gradenj. To pomeni, da se javni naročnik na eni in ponudnik na drugi strani ne moreta prosto dogovoriti za oddajo posameznega posla in skleniti pogodbo, kot je to možno v gospodarstvu. Pred sklenitvijo pogodbe morata upoštevati postopek, ki ga predpisuje zakonodaja o javnem naročanju.

Med naročnike po Zakonu o javnem naročanju spadajo:

- organi Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti;

- javni skladi, javne agencije in javni zavodi;
- javni gospodarski zavodi in
- druge osebe javnega prava.

Našteti naročniki se morajo pri javnem naročanju držati predvsem temeljnih načel javnega naročanja, ki so navedena v nadaljevanju.

- **Načelo gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti** zahteva, da se za določen nakup blaga, izvedbo storitve ali oddajo gradnje porabi čim manj sredstev ali da dobimo pri enaki vrednosti višjo kakovost.
- **Načelo zagotavljanja konkurence med ponudniki** pomeni, da morajo naročniki omogočiti vsem sposobnim ponudnikom enake pogoje za konkuriranje na javno naročilo.
- **Načelo transparentnosti javnega naročanja** vелеva, da naj bodo postopki pregledni (transparentni), kar je možno zagotavljati z javnostjo postopkov. Od tod tudi izrazi kot so javni razpis, javno naročilo, javno odpiranje ponudb, javne objave ... Davkoplačevalci na ta način izvejo, za katere namene in pod katerimi pogoji se porablja davkoplačevalski denar.
- **Načelo enakopravnih obravnave ponudnikov** nalaga naročniku obveznost, da ne daje prednosti nobenemu izmed ponudnikov.
- **Načelo sorazmernosti** zahteva, da naročnik določi pogoje in merila za izbor ponudnikov v povezavi s predmetom javnega naročila.

VOŠČILO

Čas se hitro nam obrača,
spet je novo leto.
Naj bo zdravo in veselo,
v srečo vsem odeto.

Ančka Dover

SREČNO 2011

Izbor ponudnikov poteka preko različnih predpisanih postopkov. V okviru teh so predvsem pomembni že omenjeni pogoji in merila za izbor. Nekaj pogojev je zakonsko predpisanih, ostale dodajo naročniki v odvisnosti od predmeta javnega naročila. Merilo je lahko najnižja cena ali ekonomsko najugodnejša ponudba.

Kot lahko ugotovimo, ima negospodarstvo oziroma t. i. »javni sektor« precej strogo predpisana pravila ravnanj pri oddaji javnih naročil. Prav je, da javnost med drugim tudi izve, v katere namene in na kakšen način se porabljajo javno zbrana sredstva. Le občutek neživiljenjske zakonodaje, preveč toge za prakso, večkrat upravičeno obstaja. Vendar slednje ne velja le za javno naročanje, temveč še za marsikatero drugo področje, a to je že druga zgodba.

V gospodarstvu odgovorni kadri uporabljajo tudi zelo različne metode, prijeme in načine za doseg poslovnih rezultatov dela; a vendar, če delo oziroma proizvodnja potekata na podlagi tozadevne filozofije, ki pa mora biti v uspešnem in sodobnem gospodarstvu nujno prisotna, so dobri rezultati nujni. In taki rezultati dela in uspeha koristijo vsem v državi, posebno pa politikom, saj je njihova beseda na takih podlagah pomembna, vplivna in močna doma in v svetu.

Poleg povedanega o gospodarstvu, bi bilo prav, da bi država imela:

1. Del premoženja kapitalske družbe za stabilizacijo pokojninske blagajne.
2. Pokojnine naj bi zagotavljale normalno življenje upokojencev, saj je pomemben tudi socialni mir (v našem primeru pri 540.000 prejemnikih pokojnin).
3. Država naj bi zagotavljala tudi:
 - študentom študij,
 - delavcem delo in primerne plače,
 - upokojencem dostojne pokojnine,
 - strpno in socialno sožitje vseh generacij,
 - učinkovito zakonodajo, jasno in nedvoumno, da so postopki lahko hitri, uspešni in učinkoviti.

*Vaš urednik časopisa
Jožef Javornik, ekonomist*

Če bi v državi delali tako kot je opisano v tem uvodniku, bi ves narod živel v blagostanju in ne bi bilo državljanov, ki bi bili na robu preživetja in ne upokojencev, ki bi se težko preživljali; bilo bi vsem lepo in dobro; a vendar pod pogojem, da država izključi in ne omogoči nepoštenosti, korupcije in sive ekonomije.

Gospodarstvo je potrebno reformirati tam, kjer je šibko, biti proti, kjer se godi krivica in udejanjati protestno držo tam, kjer so argumenti moči krhki, razvoj pa duhovno zatrt.

Pripis:

1. Gospodarstvo v državi je pisano za državo x.
2. Pri sestavi uvodnika ni bila uporabljena nobena strokovna literatura, ampak le znanje in izkušnje.
3. Javna naročila mi je v uvodniku napisal moj sin Marjan Javornik, univ. dipl. oec., ki je zaposlen v mariborski bolnišnici in ima zelo zahtevno in odgovorno službo ter občasno tudi predava o javnih naročilih širom Slovenije, in to: v Portorožu, Ljubljani, Mariboru, na Bledu, v Moravcih, Banovcih, Novem mestu itd. Ko je imel jeseni leta 2010 predavanje v Portorožu, je prišlo na predavanje okrog 300 poslušalcev, in sicer pomembnih resorjev v Sloveniji. Na predavanju je bil celo predsednik Računskega sodišča Slovenije.
4. Osebo se zavzemam za pošteno, korektno in resnično delo (nepoštenje, korupcije in neplačevanje prispevkov itd. mi je tuje in tega nikakor ne priznavam, še manj pa odobravam).

Urednik časopisa Upokojenec
Jožef Javornik, ekonomist

SPOŠTOVANE UPOKOJENKE IN UPOKOJENCI, OBČANKE IN OBČANI!

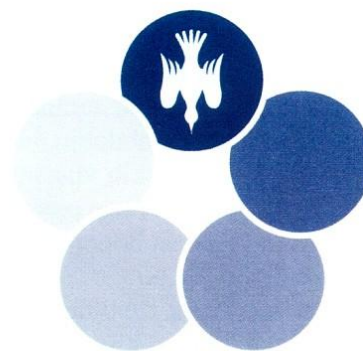
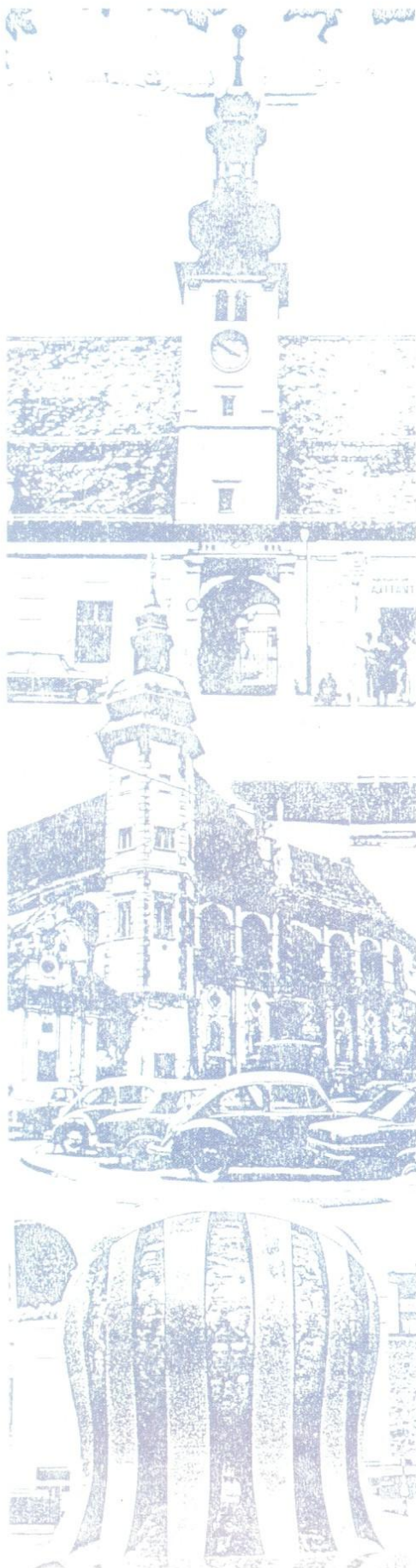
Ponovno sem bil s strani vašega podpredsednika Društva upokojencev Lovrenc na Pohorju, gospoda Jožeta Javornika, zaprosen, da pripravim prispevek za časopis Upokojenec. Tokrat bo moj prispevek nekoliko daljši, saj sva se dogovorila, da na kratko predstavim celotno obdobje 18 let, ko sem se, kot občinski funkcionar, ukvarjal z lokalno politiko. Ker je to moj zadnji prispevek, preden se priključim vašim vrstam, se zahvaljujem vsem, ki ste mi v preteklih letih stali ob strani in mi pri odgovornem delu tudi pomagali. Velikokrat mi je prav vzpodbudna topla beseda iz ust preprostega človeka pomenila največ. Prepričan sem, da bo vodstvu društva uspelo ohraniti dobre odnose tudi z novim vodstvom občine, saj bo to koristno za vse.

Obdobje pred letom 1999 (Občina Ruše)

Leta 1990 se je bivša Mariborska občina razdelila na občine Maribor Pesnica in Ruše. To je bilo obdobje, ko sta na lokalnem nivoju delovala Skupščina in Izvršni svet. Ker je bilo to v času, ko so pri nas potekale akcije izgradnje telefonije in me je poznalo skoraj vsako gospodinjstvo, me je takratna Kmečka stranka predlagala za mandatarja prvega Izvršnega sveta Občine Ruše. Na volitvah so delegati Skupščine Občine Ruše z veliko večino potrdili mandat za

sestavo Izvršnega sveta, katerega predsednik sem postal. Lahko trdim, da mi je brez predhodnih političnih izkušenj uspelo pridobiti za sodelovanje izredno strokovno ekipo, kar je bilo pomembno, ker sam nisem imel dovolj izkušenj, posamezne službe pa so vodili dovolj strokovni ljudje. Ker je bilo potrebno delovanje občine zastaviti povsem na novo, vključno z resorjem obrambe in notranjih zadev, je bila to izredno zahtevna naloga. Kako odgovorno nalogo smo sprejeli, je bilo jasno takoj leta 1991, ko se je Slovenija srečala z vojnimi razmerami.

Takratnemu Izvršnemu svetu ni bilo dano mandata izpeljati do konca. Ker sem delo zastavil na predhodni analizi dejanskega stanja investicij v preteklih letih v posameznih Krajevnih skupnostih, se je pokazalo, da je bila pri tem KS Lovrenc na Pohorju v podrejenem položaju. To navedeno smo želeli popraviti, kar seveda ni bilo po godu poslancem iz drugih sredin, pa tudi posamezni poslanci iz Lovrenca na Pohorju so zaradi politične pripadnosti raje »pljunili v lastno skledo«. Ker predsednika samega ni bilo mogoče zamenjati, je bila izglasovana nezaupnica celotnemu Izvršnemu svetu. Da sem bil sporen le jaz osebno, se je pokazalo, ker so bili v novoizvoljeni Izvršni svet vključeni vsi predhodni člani, ki so funkcijo opravljali profesionalno.

**ZGORNJEPODRAVSKA
POKRAJINSKA ZVEZA
DRUŠTEV UPOKOJENCEV
MARIBOR**

IZREKA

ZAHVALO

*Društvu upokojencev
Lovrenc na Pohorju*

**ZA NAJBOLJŠE
INTERNO GLASILO**

Maribor, 2010

**Predsednik ZPDU
Vladimir Šedivy**

Leta 1994 pa se je na osnovi spremenjenega političnega sistema razdelila državna in lokalna samouprava. Pričele so se ustanavljati nove občine. Tudi v Lovrencu smo pričeli z aktivnostmi, a ljudi nismo uspeli prepričati. Po neuspelem poskusu ustanovitve samostojne Občine Lovrenc na Pohorju, sem se pričel intenzivno pripravljati na lokalne volitve in med devetimi kandidati postal prvi župan samostojne Občine Ruše. Osebnostno ocenjujem, da se je v obdobju od leta 1995 do 1998 stanje na področju investicijskih vlaganj bistveno izboljšalo, pravi razvoj pa se je pričel šele po delitvi občin Ruše, Selnica ob Dravi in Lovrenc na Pohorju, kar je upravičilo naše zahteve po samostojni občini.

V obdobju skupne občine smo od leta 1990 do 1999 v celoti obnovili cesto Lovrenc–Lehen, trško hišo Kodrovo, prostore zdravstvenega doma, delno obnovili stanovanjsko hišo Ob Radoljni 71, v lastništvo smo pridobili kulturni dom, ob praznovanju 900-letnice smo obnovili Benediktinsko pot, uredili javno razsvetljavo, sofinancirali obnovo notranjosti farne cerkve, postavili obeležja 900-letnice na vseh vpadnicah, v akcijah krajevnih skupnosti je bila izgrajena mrliška vežica v Puščavi, izpeljane so bile akcije izgradnje telefonije in kabelske televizije. S strani takratne PTT je bila v celoti obnovljena poštna zgradba in kasneje vgrajena nova centrala. Asfaltirana je bila cesta na Kumen (Grofova cesta), cesta do Sgerma, cesta čez klanec na Vuhredu, nekaj ulic, obnovljen je bil kamniti most na Radoljni in v celoti sanirane škode po neurjih v letih 1994 in 1997.

Investicije v letu 1999 (pričetek delovanja samostojne Občine Lovrenc na Pohorju):

1. dokončana je bila obnova občinske zgradbe, ki smo jo pričeli pripravljati že v letu 1990,
2. zaključili smo izgradnjo avtobusnega parkirišča pri pokopališču,
3. končali smo adaptacijo podstrešja bivše krajevnih skupnosti in pričeli izgradnjo petih stanovanj,
4. zaključili smo akcijo izgradnje kabelskega omrežja, ki je vključevalo preko 600 gospodinjstev,
5. pripravljali smo projekt za izgradnjo kanalizacije med Marlesom ter Tovarno kos in srpov,
6. izvajali smo sanacijo škod po neurju, ki jo je povzročila Radoljna,
7. pričeli smo obnovo dotrajane javne razsvetljave na posameznih delih obstoječega omrežja.

Zagotovo je bilo to najnapornejše leto, saj je bilo potrebno zagotoviti vse potrebno za delovanje občinske uprave, občinskega sveta in župana ter vseh njihovih delovnih teles (prostore, opremo, kadre, sprejeti potrebne lokalne predpise, zagotoviti nemoteno financiranje vseh proračunskih porabnikov in drugo). Za zaposlene in funkcionarje je bil to izziv, da prepričamo še zadnje dvomljivce, ki niso verjeli, da tudi Krajevna skupnost Lovrenc na Pohorju lahko uspešno deluje kot samostojna občina.

Investicije v letu 2000:

1. dokončali smo sanacijo vodotoka in izgradili most pri Škarjarni,

2. v uporabo smo dali novo parkirišče pri zdravstvenem domu,
3. obnovili smo most na Slepnicu,
4. izgradili smo odcep vodovoda v Slepnicu iz smeri Kurje vasi,
5. razširili smo Šolsko ulico ob priključku na Gornji trg,
6. sanirali smo zid na pokopališču in zagotovili mesto za zabojnike ob pokopališču,
7. obnovili smo podporne zidove ob državni cesti v Gornjem trgu in v Puščavi,
8. obnovili smo obstoječo cesto na smučišče,
9. sofinancirali smo obnovo zunanosti cerkve sv. Križa,
10. obnovili smo pisarne in centralno kurjavo v kulturnem domu,
11. pričeli smo obnovo ostrešja stare šole,
12. dokončali smo tri stanovanja v bivši zgradbi KS,
13. obnovili smo javno razsvetljavo in električno omrežje v Spodnjem trgu in v zaselku Logi,
14. s Pošto Slovenije smo uspeli doseči dogovor za odprtje poštne urade na Činžatu,
15. izdelali smo idejno zasnovo revitalizacije smučišča Kumen, ki zaradi zapletov z lastniki zemljišč ni bila nikoli realizirana.

Za poseben uspeh tega leta štejemo dogovor o delitvi bilanci med občinami, ki smo ga uspeli doseči v drugem letu po delitvi. Seveda nismo bili zadovoljni glede dogovora, ki ni predvidel sofinanciranja obnove prostorov šole v naši občini s strani sosednjih občin. Zaradi tega smo dosegli dogovor, da bo lokacija doma starostnikov za področje Upravne enote Ruše v Lovrencu na Pohorju. Žal je sosednja občina Ruše ta osnovni dogovor kasneje dosledno zavračala, dokler se nismo dogovorili za varianto matičnega doma v Rušah in enote v Lovrencu na Pohorju, ki še danes ni realizirana zaradi zapletov v Občini Ruše.

Investicije v letu 2001:

1. pričeli smo prvo fazo izgradnje parkirišča na Gornjem trgu pri Mercatorju,
2. izgradili smo avtobusno postajališče pri Petriču in zdravstvenem domu,
3. obnovili smo cesto na Spodnji Ruti (Železniška postaja Ruta),
4. pričeli smo izgradnjo čistilne naprave pri Marlesu,
5. izgradili smo odcep vodovoda Lovrenc–Gaberke–Slepnicu,
6. dokončali smo obnovo ostrešja stare šole,
7. dokončali smo prenovu zunanosti cerkve sv. Križa,
8. izvedli smo nakup zemljišča za potrebe doma starostnikov,
9. dokončali smo zadnji dve stanovanji Spodnji trg 2,
10. pričeli smo aktivnosti v industrijski coni pri Škarjarni (za potrebe obratovalnic, ekološkega parkirišča in zbirnega centra za odpadke),
11. dosegli smo dogovor o prodaji in nakupu z lastnico nepremičnin na Spodnjem trgu 1 za potrebe izgradnje parkirišča.

Poleg naštetih investicij smo za 38 % povečali zaposlovanje v javnih delih. Na področju zdravstva smo se prijavili na razpis za sofinanciranje fasade in stavbnega pohištva Zdravstvenega doma Lovrenc na Pohorju. Na področju gospodarstva pa smo financirali razvojni program v kmetijstvu.

Investicije v letu 2002 (zaključek prvega mandata):

1. dokončali smo izgradnjo čistilne naprave pri Marlesu,
2. dokončali smo izgradnjo vodovoda Lovrenc–Gaberka–Slepica,
3. dokončali smo 1. fazo izgradnje etažnega parkirišča v Gornjem trgu,
4. pričeli smo aktivnosti za izgradnjo prireditvenega centra,
5. izvedli smo obnovo fasade in predhodno zamenjavo stavbnega pohištva Zdravstvenega doma Lovrenc na Pohorju,
6. obnovili smo stanovanje na Kovaški cesti 18,
7. pričeli smo fazno gradnjo kanalizacijskega omrežja na Kovaški cesti ob vzporedni obnovi vodovodnega omrežja,
8. nadaljevali smo aktivnosti v industrijski coni (nakupi zemljišč in zazidalni načrt),
9. izvedli smo asfaltiranje poti na pokopališče v Pušavi.

Zaradi potreb pomoči na domu smo preko Centra za socialno delo v Rušah zaposlili izvajalko. V prvem mandatnem obdobju smo poleg lastnih investicij uspeli sofinancirati medobčinske projekte: zobozdravstvene ambulante v Mariboru, obrambo proti toči, ravnanje z odpadki. V občino smo uspeli pripeljati dodatne storitve, kot sta lekarna in veterinarska ambulanta.

Investicije v letu 2003:

1. do konca leta smo dokončali 1. fazo izgradnje kanalizacije od čistilne naprave do čebelarskega doma z vsemi odcepi in pridobili gradbeno dovoljenje za 2. fazo izgradnje, sočasno so potekala obnovitvena dela na vodovodnem omrežju in javni razsvetljavi,
2. potekala je izgradnja infrastrukture v industrijski coni za potrebe delovanja Zbirnega centra za kosovne odpadke,
3. dokončali smo 1. fazo izgradnje Prireditvenega centra,
4. pričeli smo 2. fazo izgradnje etažnega parkirišča vključno z javno razsvetljavo,
5. obnovili smo fasado mrliške vežice v Lovrencu in uredili novo ozvočenje.

Ker v proračunu dveh naslednjih let nismo uspeli zagotoviti sredstev za sofinanciranje gasilskega orodnega vozila, ki ga je osrednja gasilska enota nujno potrebovala, smo za te namene najeli kredit v višini okoli 71.000 €, ki je v celoti odplačan.

Investicije v letu 2004:

1. v uporabo smo predali etažno parkirišče in v najem 13 parkirnih mest,
2. v uporabo smo predali Zbirni center za kosovne odpadke,
3. v uporabo smo predali prireditveni center ob Kulturnem domu,

4. dokončali smo izgradnjo infrastrukture v industrijski coni (cesta, vodovod, kanalizacija, javna razsvetljava, električno omrežje),
5. dokončali smo protipoplavno pregrado na Radoljni,
6. za potrebe prenosa internetnih storitev smo v občini zagotovili ADSL povezavo,
7. potekala je izgradnja kanalizacije na relaciji do Bitnerja in Hojnika s priključki,
8. po izgradnji kanalizacije v Gaju je bila izvedena celotna preplastitev ulice.

Poleg navedenih investicij se nam je uspelo dogovoriti za obnovo trgovine Mercator, pričela pa so se tudi intenzivna pogajanja z državo za vračanje prekomernih vlaganj v telekomunikacije.

Investicije v letu 2005:

1. nadaljevali smo z izgradnjo kanalizacije na področju Gaberka, Počitniškega naselja, Puše, Vrtne ulice, Drvarske in Gozdne poti z vzporedno obnovo vodovodnega omrežja,
2. nadaljevali smo z obnovo stare šole, vključno s fasado zgradbe,
3. dopolnili smo nakup opreme prireditvenega centra,
4. po dokončani izgradnji kanalizacije smo protiprašno izvedli cesto v Počitniškem naselju in cesto proti Vuhredu,
5. v industrijski coni smo položili VN kabel in izgradili transformatorsko postajo,
6. v uporabo smo predali obnovljeno Mercatorjevo trgovino.

Po upokojitvi takratnega zdravnika je nastal problem zagotavljanja redne zdravstvene službe v ambulantah v Lovrencu na Pohorju, zato smo po dogovoru z Zdravstvenim domom A. Drolca, na osnovi vloge, podelili koncesijo zdravnici gospe Metki Fišer Zobovič, specialistki splošne medicine. Na ta način smo zagotovili redno prisotnost enega zdravnika v občini, brez nenehnih zamenjav vedno novih zdravnikov za potrebe nadomeščanja.

Investicije v letu 2006:

1. nadaljevali smo izgradnjo kanalizacije, tlačnih vodov in črpalnic v Gaberci, Počitniškem naselju, Gozni poti in Puši, ob vzporedni obnovi vodovodnega omrežja,
2. po dokončanju meteorne in fekalne kanalizacije smo preplastili Vrtno ulico in izgradili zemeljski del na področju javne razsvetljave,
3. obnovili smo lokalno cesto Sgerm–Pinter rida in ceste na Pušo,
4. pričeli smo obnovo montažnega prizidka pri osnovni šoli,
5. izvedli smo montažo antenskega stolpa za potrebe mobilne telefonije in celovito obnovili strešno kritino na kulturnem domu,
6. dokončali smo obnovo prostorov v mansardi občinske zgradbe za potrebe arhiva in vodenja občinske uprave.

To je bilo leto, ko smo ponovno lahko pričeli z obnovami občinskih cest, saj je država ponovno zagotovila finančni vir za sofinanciranje investicij na področju ce-

stne in komunalne infrastrukture, ki je bil ukinjen po letu 2001, ko smo asfaltirali cesto na železniško postajo na Rutí, kot zadnjo investicijo iz naslova demografsko ogroženih področij.

Investicije v letu 2007:

1. nabavili smo opremo za prostore v mansardi občinske zgradbe,
2. pričeli smo 1. fazo obnove občinske ceste na Rdeči breg,
3. obnovili smo most na cesti Činžat–Šumik,
4. izgradili smo javno razsvetljavo na Vozniški poti.

Ker smo v letu 2006 končali izgradnjo kanalizacije in obnovo 1. faze osnovne šole, so nastale neporavnane finančne obveznosti iz leta 2006, ki jih je bilo potrebno pokriti v letu 2007 in zato je bilo v tem letu načrtovanih nekoliko manj investicij.

Investicije v letu 2008:

1. dokončali smo obnovo ceste na Rdeči breg,
2. v celoti smo obnovili občinsko cesto Lovrenc–Lehen (z večinskim deležem EU sredstev),
3. dokončali smo izgradnjo javne razsvetljave na Vrtni ulici in na odseku Puša,
4. na področju kanalizacije smo nadaljevali izgradnjo hišnih priključkov,
5. pričeli smo z rušenjem stare telovadnice in pripravo terena in komunalne infrastrukture za izgradnjo nove športne dvorane,
6. pričeli smo z obnovo ostrešja na cerkvi sv. Radegunde,
7. nabavili smo novi službeni avto, saj je stari dopolnil častljivih 17 let.

V tem letu smo uspešno kandidirali za evropska sredstva za obnovo Kovaške ceste, vendar smo projekt morali preklicati, ker investitor Male hidro elektrarne ni uspel pravočasno položiti cevovoda, zato predvidevamo finančna sredstva načrtujemo za projekt vodovoda Činžat–Ruta. Končno je na razpisu Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve uspešno kandidiral potencialni koncesionar za podelitev koncesije za izgradnjo doma starostnikov v Lovrencu na Pohorju, vendar do realizacije projekta še vedno ni prišlo zaradi zapletov v Občini Ruše.

Investicije v letu 2009:

1. končno je stekla izgradnja hidroelektrarne na Radoljni, ki jo gradi zasebni investitor in položili so prve metre cevovoda (ob izgradnji bo vzporedno potekalo prevezovanje vodovodnega sistema),
2. pričeli smo 1. fazo obnove ceste na Recenjak,
3. pričeli smo 1. fazo obnove trškega jedra (ureditev parkirišča, zaščita kulturnega spomenika, sprememba prometnega režima in varna pot v šolo),
4. nadaljevali smo izgradnjo večnamenske športne dvorane,
5. izvedli smo pripravo terena za parkirišče pri vrtcu,
6. pričeli smo obnovo dela Srpske poti s prestavitvijo trase ceste in komunalnih vodov,
7. pričeli smo obnovo javne razsvetljave ob cerkvi sv. Križa in proti šoli,

8. dokončali smo obnovo strehe na cerkvi sv. Radegunde s celovito obnovo zvonika,
9. za potrebe Režijskega obrata smo nabavili novi traktor, saj je dosednji zahteval vedno več vzdrževanja, zato smo ga predvideli za potrebe šole.

V tem letu že čutimo vpliv gospodarske krize, ki na srečo za občinsko blagajno ni predstavljala večjih težav. Imeli smo tudi srečno roko pri izboru izvajalcev, saj se je gradbeni sektor srečeval z največjimi težavami v gospodarstvu.

Investicije v letu 2010:

1. po številnih zapletih nam je končno uspela nabava športne opreme za športno dvorano,
2. dokončali smo parkirišče pri vrtcu,
3. izvedli smo celovito obnovo Srpske poti, vključno z javno razsvetljavo,
4. obnovili smo del občinske ceste na Hrastnikovem vrhu na meji s sosednjo Občino Podvelka,
5. pričeli smo etapno obnovo Kovaške ceste in ceste ob Radoljni po polaganju cevovoda (financira zasebni koncesionar),
6. izvedli smo obnovo javne razsvetljave od cerkve sv. Križa do klanca na Vuhredu, vključno z osvetlitvijo parkirišča,
7. izgradili smo odcep fekalne in meteorne kanalizacije na Sončni poti,
8. dokončali smo obnovo trškega jedra v Spodnjem trgu in spremenili prometni režim,
9. izvedli smo tlakovanje osrednje poti na pokopališče v Lovrencu in izvedbo javne razsvetljave, zagotovili odvajanje meteornih vod in električni priključek za kapelo,
10. v povezavi z deli na pokopališču smo izvedli zemeljski električni priključek za vežico in obnovili javno razsvetljavo parkirišča pri pokopališču,
11. sofinancirali smo nabavo komandnega vozila za Gasilsko zvezo Ruše,
12. z donatorskimi sredstvi smo zagotovili obnovo sanitarij v otroškem vrtcu, namestili smo nova igrala in obnovili prostore jedilnice v šoli,
13. izdelali smo projektno dokumentacijo za potrebe prijave na razpis za evropska sredstva in pridobili gradbeno dovoljenje za projekt vodooskrbe za področje Činžata in Rute,
14. pričeli smo postopek priprave občinskega prostorskega načrta.

Po desetih letih prizadevanj za modernizacijo državne ceste Ruta–Pesek je slednja končno uvrščena v Državni načrt razvojnih programov med leti 2013 in 2016. Ko bo obnova potekala skozi naselje Lovrenc, bo lokalna skupnost morala načrtovati sredstva za izgradnjo nove meteorne in fekalne kanalizacije v dolžini okoli 2 km, obnovo dela javne razsvetljave in pločnikov na celotni potezi. Za naslednje mandatno obdobje smo izdelali tudi idejno zasnovo širitve vrtca, na osnovi katere bomo lahko investicijo uvrstili v načrt razvojnih programov za obdobje od 2013 do 2014.

Zaključek

Ob vseh naštetih investicijskih vlaganjih smo v celotnem obdobju, kljub likvidnostnim težavam v času večjih investicij, redno zagotavljali financiranje vsem proračunskim porabnikom. Pri tem nismo uporabili vseh razpoložljivih možnosti zadolževanja za potrebe investicijske izgradnje, čeprav brez tega ne bi zmogli dveh največjih projektov, kot je bila izgradnja kanalizacije in čistilne naprave ter celovita obnova šolskih prostorov z novo športno dvorano. Za te namene se je občina v preteklosti zadolžila za okoli 1,5 milijona €, kar bi v primerjavi s štiričlansko družino pomenilo, da ima najeti kredit v višini 8.500 € (malo je družin, ki ne odplačujejo kreditov v tej višini). Na tem področju smo imeli tudi revizijo Računskega sodišča in pridobili pozitivno mnenje, kar je velika redkost in dokazuje, da nismo prekoračili zakonsko dovoljene kvote, kar želijo prikazati posamezniki. Tudi v upravi smo se obnašali racionalno, saj smo opravili vso delo z istim številom zaposlenih, kot jih je bilo prvi dan delovanja občine, čeprav nam država vsako leto nalaga več nalog. Pomagali smo si le s programi javnih del, ki jih bo potrebno uporabljati tudi v prihodnje.

In kateri so bili največji dosežki v preteklosti?

Zagotovo je bila to ustanovitev občine, za kar sem si vsekozi prizadeval. Dokazali smo, da je bila odločitev pravilna in tudi zato se lahko pohvalimo s projekti, kot je izgradnja sistema čiščenja in odvajanja odpadnih vod, ki je bil prav gotovo naš največji projekt, ki ga je bilo najtežje izpeljati, saj smo gradili v času, ko zanj ni bilo mogoče pridobiti evropskih sredstev, državna sredstva pa so bila zagotovljena le v višini 30 % investicijske vrednosti. To je bil projekt, ki je bil naporen tudi zaradi nasprotovanja ljudi. To ni bila izgradnja telefonije, kabelske televizije ali modernizacija cest, ki so si jih vsi želeli, to je bil projekt, ki je pomenil za uporabnike ve-

čje stroške, projekt, ki so ga želeli posamezni lokalni politiki preprečiti, projekt, zaradi katerega sem bil prvič v življenju ovaden policiji. To je bil projekt, ki ga ni mogoče primerjati s projektom obnove šole in izgradnjo nove telovadnice, ki je kljub pomanjkanju sredstev tekel brez večjih težav. Zakaj, ker ga je podpiralo vodstvo šole (staro in novo), ker so ga podpirali zaposleni in ker so se ga veselili mladi. Tu ni bilo nasprotovanj in zahrbtnih udarcev, zato sem nanj ponosen.

Še bi lahko pisal. Osemnajst let v občinski politiki je dolga doba. Težko me bo kdo prehitel. Mojemu nasledniku želim, da dela vsaj tako zagnano, kot sem sam, da gradi na tem, kar je bilo ustvarjeno, naj ne podleže skušnjavi, da je potrebno izničiti vse, kar je bilo storjeno v preteklosti, da bi novo dobilo veljavo. Naj se ravna po zdravi kmečki razsodnosti, naj ne naseda izključno strankarskim interesom, naj dela povezovalno in uspeh mu bo zagotovljen.

Vam upokojenke in upokojenici, ki se vam bom kmalu pridružil, se še zadnjič zahvaljujem za podporo, ki sem jo imel pri svojem odgovornem delu. Opravičujem se, da mi ni uspel projekt, ki sem si ga srčno želel realizirati, to je dom starostnikov. Mogoče bo to uspelo mojemu nasledniku, saj verjamem, da si bo za to enako strastno prizadeval, kot sem si sam.

Spoštovane občanke in občani. Ponovno so pred nami prazniki. Preživimo jih lepo, da se jih bomo tudi v novem letu radi spominjali. Obiščimo svoje v domovih ali bolnišnicah, da ne bo imel prav igralec Godnič, ki trdi, da pogosteje obiskujemo mrtve na pokopališčih, kot žive v stiski. Želim vam notranjega božičnega miru in predvsem mirno leto 2011.

Lovrenc na Pohorju, september 2010

Vaš dosedanji župan Franc Ladinek

TAKO TEČE ČAS V NAŠI ŠOLI

Spoštovane bralke in bralci, prav lepo pozdravljeni! Vsako leto se na teh straneh srečujemo in zapišemo kakšno besedo o stvareh, ki se na naši šoli ali v vrtcu zgodijo in dogajajo. Vsako leto je tega kar precej, zato sva se letos z urednikom dogovorila, da naj se tokratni prispevek ukvarja predvsem z dvema stvarima: z našo novo večnamensko športno dvorano in s poklicnim usmerjanjem. Pa bomo začeli s poklici in s tem, kam in kako se odločajo naši osnovnošolci po zaključeni osnovni šoli.

V osnovni šoli smo zadnja leta posvetili tudi vprašanju, kako našim osnovnošolcem izbiro poklica čim bolj olajšati in kako jim ponuditi čim več informacij o šolah, kamor se bodo napotili, o poklicu, ki ga bodo opravljali. Že vsa leta se učenci v mesecu februarju udeležujejo informativnih dneвов, ki so v ta namen organizirani v srednjih šolah; takrat imajo običajno dva dni možnost, da obiščejo različne srednje šole – celo štiri lahko obiščejo v dveh dneh, da se v mesecu marcu, ko je potrebno izpolniti in oddati prijavo, lahko čim bolje odločijo. Prav tako običajno v mesecu januarju organiziramo predavanja o poklicih na šoli, pri

razrednih urah pa jim skušamo tudi odgovarjati na njihova vprašanja v zvezi z izbiro ter jim preko kakšnih zanimivih spletnih strani na temo izbire poklicev pokazati tudi čim več razpoložljivih informacij.

Ker pa tako starši kot učenci radi povedo, da predstavlja ob koncu šolanja to vprašanje resno prelomnico, ki jo želijo kar najbolj prav prehoditi, smo se odločili še za dve dodatni varianti, kako našim osnovnošolcem približati nekatere poklice. Tako smo lani prvič organizirali tržnico poklicev. Na našo šolo smo v popoldanskem času povabili predstavnike srednjih šol, ki so v učilnicah predstavili svoje šole in poklice, za katere izobražujejo. Tržnica poklicev je bila lani zelo dobro sprejeta, obiskali so jo skoraj vsi starši s svojimi mladostniki, zato jo nameravamo nadaljevati in organizirati tudi letos ter v prihodnosti. Poleg tega so starši na svetu staršev pred tremi leti dali pobudo, da bi v šoli organizirali dan, ki bi ga naši učenci in učenke lahko preživel na določenem delovnem mestu ter si na ta način ogledali, kaj je potrebno opravljati v poklicu, ki jih zanima. To je bil za nas v lanskem letu pilotni projekt, o podobnih smo skušali izvedeti tudi na

drugih šolah, vendar smo ugotovili, da šole običajno tega ne organizirajo. Sled nas je peljala v nek zavod (in ne šolo) v bližini Ljubljane, kjer pa so tovrstno informiranje tudi opustili; zadeva je namreč organizacijsko zelo zahtevna. Gre za to, da učenci in učenke preživijo en dan na delovnem mestu, ki jih zanima. Tako smo v šoli ter skupaj ali na predlog staršev vzpostavili stike z različnimi podjetji, organizacijami in posamezniki. In naši osmošolci in osmošolke so lani v pomladanskih mesecih odšli na enodnevno opazovanje k mesarju, v šolsko kuhinjo, k frizerju, v vrtec, v cvetličarno, na občino k pravnici, v Tovarno kos in srpov, v Marles, v bolnišnico in še kam. Povsod so bili prijazno sprejeti in prav vsi so o tem poročali pozitivno in z lepimi občutki ter izkušnjami. Tudi letos bomo takšen dan za osmošolce ponovili; prav za osme razrede pa zaradi tega, ker imajo potem še čas o tem razmišljati, se informirati ter se v devetem razredu odločiti.

In kam se naši učenci vpisujejo? Generacije, ki odhajajo iz naše šole, niso ravno številčne. Med dvajset in trideset učencev. Po pregledu zadnjih petih let ugotavljamo, da se naši učenci dokaj razporedijo na različne srednje šole; vsako leto jih odide več kot 20 % na različne gimnazije, najraje na tretjo. Skoraj vsako leto se kakšen vpiše na I. ali II. gimnazijo ter na škofijsko, pa tudi na gimnazijo v Ruše. Bolj malo se vpisujejo na poklicne gimnazije. Med poklici lahko rečemo, da se kdaj v kakšni generaciji pojavljajo bolj modni: leta 2007 je bilo kar nekaj več kot običajno prijav v program gradbeni tehnik, lani tehnik računalništva, konec letošnjega šolskega leta pa veterinarski tehnik. Najmanj se naši učenci vpisujejo v poklicne šole. Konec lanskega šolskega leta se je eden po dolgem času napotil na gozdarsko srednjo šolo v Postojno in na srednjo ekonomsko šolo.

Uradne informacije o tem, kako naši učenci uspevajo v srednjih šolah in kasneje na fakultetah, ne moremo pridobiti. Razpolagamo samo s tistimi informacijami, ki jih dobimo, ko nas ob različnih priložnostih obiščejo in povejo, kako jim gre. Nekateri se dobro znajdejo in so zelo uspešni, komu se kdaj tudi ponesreči. Včasih se pogovarjamo tudi s katerim izmed srednješolskih učiteljev, ki večinoma povedo, da so dijaki in dijakinje iz Lovrenca pridni, zanesljivi in uspešni. Takrat smo veseli in ponosni. Veseli smo, ko na kakšnega še posebej uspešnega na maturi ali iznajdljivega naletimo v časopisu ali nam o tem povedo starši. Pred leti smo želeli prav posebej sodelovati s srednješolci in jih povabiti v šolo ter jim po potrebi pomagati. Ni bilo najbolj uspešno, saj imajo veliko različnih obveznosti in nimajo časa. Smo pa letošnje poletje vzpostavili dobro sodelovanje z Gimnazijo in srednjo kemijsko šolo v Rušah, ki jo obiskuje kar nekaj Lovrenčanov. S skupnimi močmi smo pripravili literarni večer v šolski avli, predstavili raziskovalne naloge ter zaigrali dve različni dramski predstavi o Jezerniku.

Se pa kar precej srečujemo z našimi nekdanjimi učenci v letošnji novi pridobitvi, v večnamenski športni dvorani. Kjer igrajo košarko, nogomet, odbojko, plešejo in se na različne načine rekreirajo. In tam lahko spoznamo različne zgodbe, ki pa jih že krepko piše ne samo šola, ampak tudi življenje.

Še kakšna beseda o večnamenski športni dvorani. Po tem, ko smo jo lahko decembra lani začeli uporabljati šolarji in ko smo prvi del leta potrpežljivo čakali na športno orodje in rekvizite, smo se septembra z velikim zamahom vanjo

vselili. In jo napolnili do zadnjega kotička, takoj. Dopoldne s programom predšolske vzgoje in osnovnošolskim programom, popoldne, od 16. ure dalje pa je popolnoma polna z različnimi vadbenimi skupinami. Že od meseca novembra dalje je vadba v njej organizirana tudi ob vikendih. Pomagamo si z dvema nadzornikoma športnih igrišč, ki poleg tega, da skrbita za večnamensko športno dvorano in vadbene skupine opravljata tudi nadzor v popoldanskih urah v okolici šole in vrtca ter pomagata pri urejanju okolice. Tudi čiščenja nismo zmogli z obstoječimi zaposlenimi, saj je večnamenska športna dvorana precej večja, kot je to predpisano za osnovnošolski redni program, poleg tega pa se uporablja tudi čez vikende. Zaradi tega smo v sodelovanju z občino zaposlili še čistilko za skrajšani delovni čas.

Še posebej smo veseli, ker je vrtec preko večnamenske športne dvorane povezan s šolo, zaradi česar se marsikatera dejavnost in prehajanje ob tem, da imamo v šoli dve skupini vrtca, lažje izvajata. Dobrodošlo je v slabem vremenu in v zimskem času, saj se lahko različne skupine med seboj obiskujejo, ne da bi se bilo potrebno oblačiti in obuvati, kot se je to dogajalo prej. Popoldne in ob šole prostih dnevih ter počitnicah pa je telovadnica zasedena s strani športnih in kulturnih društev ter drugih uporabnikov. Poleg športnikov smo v njej šolarji dobili tudi zelo zaželen sodoben radijski studio za naš šolski radio, ki je bil prej stisnjen v tesen prostor brez oken in vrat ob likovni učilnici v montažnem delu šole, in pravzaprav namenjen za nekaj čisto drugega. Šolski radio je z oddajanjem začel že pred leti in še danes učenci skupaj z učitelji z veseljem pripravljajo prispevke, ki jih običajno objavljamo ob ponedeljkih zjutraj. Poleg tega učenci v glavnem odmoru vrtijo glasbo ter pripravljajo krajše informativne prispevke ob praznikih in po potrebi. Šolski radio je naš odličen informator, ki poleg šolskega časopisa *Zvite novice* in *Letopisa* ob koncu leta prispeva k dobri obveščenosti, hkrati pa se ob tem lahko tudi učimo in zabavamo.

Kljub temu da sem se želela omejiti na poklice in na večnamensko športno dvorano, pa vendar želim, da veste, da se v šoli in v vrtcu zelo trudimo za to, da bi naše otroke in učence čim več naučili, da bi jih skupaj odgovorno in dobro vzgajali. Še posebej se trudimo za dobre medosebne odnose, za prijaznost in odprtost. Ker smo v letošnjem poletju po dolgih letih prepleskali jedilnico in nakupili zanjo novo pohištvo, smo si zadali tudi novo rdečo nit, s katero bomo povezovali šolsko leto. To bo naša prehrana, zdrav odnos do hrane, do prehranjevanja in vsega, kar iz tega izhaja. Skrbeli bomo za to, da bodo naši šolski jedilniki uravnoteženo sestavljeni, da bo vsak dan na voljo sveže sadje, da bodo vedno na razpolago jabolka. Že drugo leto zapored se bomo vključili v državni projekt »Shema šolskega sadja« in ob sadnih sredah učenkam in učencem delili različno sadje.

Ponosni smo tudi na naš šolski sadovnjak, le redke šole v Sloveniji ga imajo. Iz njega vsako leto nabereмо sadje, ki ga sušimo v pajštvu ob pomoči Turističnega društva. Posušene krljke pohrustamo v odmorih. Najlepše sadje shranimo in ga pojemo, nekaj ga uporabimo v kuhinji, kakšno leto pa ga nekaj tudi stisnemo. Pri svojih dejavnostih se že vrsto let srečujemo z mnogimi zunanjimi sodelavci, tako s Pikapolonicami, z zeliščarkami, lovci, gobarji, gozdarji in številnimi drugimi. Vsakokrat se s takšnih srečanj vračamo zadovoljni,

saj našim učencem širijo obzorja ter jim omogočajo stik z različnimi ljudmi, z različnimi strokovnjaki. Ti stiki so prijazni in preko njih se veliko naučimo.

Naša šola je urejena, smo eko šola, vključeni smo v slovensko mrežo zdravih šol, razvijamo čisto svoj način projekta zaščitništvo – druženja najmlajših in najstarejših šolarjev, dobro sodelujemo s številnimi institucijami, smo mentorska šola za študente in pripravnike ter razvijamo številne projekte. V zadnjih letih nam je uspelo urediti veliko stvari, ki smo si jih prej želeli ali o njih sanjali. Vsako leto pripravimo veliko prireditev in organiziramo številne dejavnosti. V vrtcu imamo vpisanih 88 otrok, kar je daleč največ doslej. V šoli se srečujemo s številnimi posamezniki in se trudimo, da bi v tem gozdu (šoli) opazili prav vsako drevo (učenca) in z njim prav ravnali. Še veliko je načrtov, kaj in kako bi si želeli delati, kako učiti in vzgajati, vendar vemo, da se dobre stvari gradijo počasi, s premislekom in z leti.

Marija Osvald Novak, prof.
ravnateljica Osnovne šole Lovrenc na Pohorju

ČLOVEK NE ŽIVI SAMO OD KRUHA

Za letošnje leto sem se odločil, da vam natrosim nekaj »drobtinic«, ki jih je napisal velikan misli in besede. Gre za utrinke, katerih vsebina se ne nanaša ena na drugo. Vsaka »drobtinica« je povsem samostojna enota, tako da bi bil lahko tudi povsem drug vrstni red. Tudi ta vrstni red je povsem spontan.

Vem, da ne bom nič novega navajal. Verjetno večina od vas te tekste že pozna.

Toda zakaj se ne bi ponovno ustavili ob njih, da jih znova počasi »prežvečimo« in jih vsrkamo vase? Prepričan sem, da bo vsak bralec lahko vzel kakšno misel za svojo, misel, ki mu bo pomagala živeti v naporih za bolj človeško življenje.

Na samem koncu bo moč prebrati en klepet z župnikom o tem in onem.

»SKUPAJ STE BILI ROJENI in za vselej boste ostali skupaj. Skupaj boste ostali, ko bodo bela krila smrti razsejala vaše dni. Da, skupaj boste ostali vse do bivanja v temnem božjem spominu. Pripravite vendar dovolj prostora v vašem sožitju, da med vami zaplešejo vetrovi neba! Ljubite se med seboj, toda iz ljubezni ne delajte spon! Naj med obalami vaših duš raje valovi morje! Vsak naj napolni čašo drugega, toda ne pijte vsi iz iste čaše! Delite si kruh, toda ne režite od istega hleba! Pojte in plešite skupaj, bodite veseli, toda vsak naj ostane sam, podobno kot zvene strune na lutnji vsaka posebej, pa vendar odzvanjajo isti napev! Podarite si srca, toda ne izročajte jih v varstvo drug drugega! Le roka življenja zmore obvladati vaša srca. Le držite se skupaj, pa le ne pretesno, kajti vsaksebi stojte stebri v svetišču, hrast in cipresa pa v senci drug drugega ne moreta rasti!«

»VAŠI OTROCI NISO VAŠI OTROCI. Vaši otroci so sinovi in hčere klica Življenja k Življenju. Po vas prihajajo, a ne iz vas. Čeprav so z vami, niso vaša lastnina. Vi jim lahko darujete svojo ljubezen, toda ne morete jim dati svojih misli, kajti oni imajo svojo misel. Vi lahko sprejmete njihova telesa, toda ne morete sprejeti njihovih duš, kajti

njihove duše že prebivajo v hiši jutrišnjega dne, ki je vi niti v svojih sanjah ne morete obiskati. Vi se lahko prisilite, da boste takšni kot oni, toda ne poskušajte, da bi oni ravnali kot vi. Kajti življenje ne teče nazaj in se ne ustavlja ob tem, kar je bilo včeraj. Podobni ste lokom, iz katerih so kot žive puščice izstreljeni vaši otroci. Lokostrellec gleda cilj na poti neskončnega in on vam posreduje svojo moč, da bi njegove puščice letele hitro in daleč. Naj bi napetost v vas, ki jo daje lokostrelčeva roka, rodila veselje, kajti tako kot On ljubi puščico v letu, ljubi tudi lok, ki miruje.«

»KAKO LEPA SI, ZEMLJA, KAKO KRASNA.

Kako popolna je tvoja poslušnost svetlobi in kako plemenita vdanost soncu. Kako ljubka si, ko se ogrneš v senco, in kako se ti polepša obraz, ko ga zagrne tema. Kako sladke so pesmi tvojega svita in kako shrhljiva je molitev tvojega večera. Kako popolna si v svetlobi. Hodil sem po tvojih ravninah, se vzpenjal po gorah in se spuščal v tvoje doline, plezal sem po skalah in vstopal v tvoje jame. Spoznal sem tvojo blaženost na ravnini, ponos v gorah, tvojo umirjenost v dolini in odločnost v skalah, tvojo skrivnost v jamah. Močna si v svoji prostranosti in vzvišena v svoji skromnosti, visoka si v nižinah in ponižana v svojih višavah, nežna si v svoji trdnosti in jasna s svojimi čudesi in zakladi. Plul sem po tvojih morjih in bredel tvoje reke; sledil sem potokom skozi tvoje plimovanje, prisluškoval večnosti, poslušal sem petje obdobj v nižavah in višavah. Življenje kliče življenje po tvojih soteskah in dolinah, kajti ti si jezik in ustnice večnosti, strune in prsti časa, misel in smisel življenja. Tvoja pomlad me je prebudila in vodila v gozdove, kjer se tvoj vonj širi kot kadilo; poletje me je posadilo na tvoje polje, kjer tvoje trpljenje rojeva sadove. Jesen me je zatekla v vinogradih, kjer tvoja kri teče kot vino. In zima me je vodila do tvojega ležišča, kjer tvoja nedolžnost prši kot sneg. Dišča si spomladi, radodarna poleti, gostoljubna jeseni in čista pozimi. V jasni noči sem odprl okna in vrata svoje duše in odšel k tebi, obremenjen s pohlepom in prikovan s sebičnostjo, ter videl, kako si gledala zvezde in kako so se ti smehljale. Odvrigel sem svoje breme in okovje ter spoznal, da je prostor za dušo tvoja prostranost, da so želje duše tvoje želje, da je njena neokrnjenost tudi tvoja; sreča duše v zlatem prahu, ki ga sipljejo zvezde na tvoje telo.

V oblačni noči, ko sem se utrudil svojega nezavedanja in togosti, sem odšel k tebi in te videl mogočno, veličastno, oboroženo z nevihto. S sedanjostjo se boriš proti preteklosti in z novim premaguješ staro. Z močnim odpraviš šibko. Tedaj sem uvidel, da je tvoj red, tudi človeški red, tvoj zakon tudi človeški zakon in da je tvoja pot tudi pot človeštva. Kdor ne zdrobi z viharjem svojih suhih vej, umre od otrplosti, kdor ne raztrga s svojim uporom svojih uvelih listov, razpade od lenobe. In kdor ne pokoplje v pozabo, kar je umrlo v njegovi preteklosti, postane živa gomila ostankov preteklosti.«

KAKO VELIKODUŠNA SI IN KAKO GLOBOKI SO TVOJI STOKI!

Kako močna je tvoja milost do tvojih otrok, ki so zašli od resnice v domišljavost, ki tavajo med tem, kar so izgubili, in med tistim, česar doseči ne morejo. Mi kričimo in ti se smehljaš. Mi grešimo in ti odpuščaš. Mi veslamo in ti blagoslavljaš. Mi skrunimo in ti posvečuješ. Mi spimo brez

sna in ti sanjaš v svoji večni budnosti. Mi te ranimo z meči in sulicami, ti pa nam maziliš rane z oljem in balzamom. Mi sejemo kosti in lobanje, ti pa jih oživljaš v topole in vrbe. Mi tebi prepuščamo mrhovino, ti pa nam z zrnjem polniš kašče in z vinom zalagaš kleti. Mi s krvjo mažemo tvoje obličje, ti pa nam umivaš obraz z bistrimi studenci. Mi jemljemo tvoje snovi za topove in granate, ti pa iz naših snovi ustvarjaš vrtnice in tulipane. Kako brezmejna je tvoja potrpežljivost in kako velika je tvoja milost. Kaj si, Zemlja, in kdo si? Mar si delec prahu, ki se je dvignil izpod božjih nog, ko je hodil od zahodne na vzhodno stran vesolja, ali iskra, ki je preskočila iz peči neskončnosti? Ali seme na polju etra, katerega jedro predre lupino in se vzpne kot božji poganjek skozi eter? Si kaplja krvi iz žil gospodarja mogočnih ali potna sraga na njegovem čelu? Ali sadež, ki počasi zori na soncu, ali sad z drevesa popolnega spoznanja, ki širi svoje korenine v globine neskončnosti in steguje svoje veje v višave večnosti?

Mar si dragulj, ki ga je čas položil v dlan prostora? Deklica v objemu vesolja ali starka, ki opazuje dneve in noči, nasičena z njihovo modrostjo? Kaj si, Zemlja, in kdo si? Ti si jaz, Zemlja, ti si moj vid in moje spoznanje, moj razum, moja domišljija in sen, ti si moja lakota in žeja, moja bolečina in radost, moja vednost in nevednost. Ti si lepota v očeh hrepenečega srca, nesmrtnost duše. Ti si jaz, Zemlja. In če ne bi bilo mene, ne bi bilo tudi tebe.»

Avtor besedila je Khalil Gibran, rojen leta 1883 v Libanonu. Največji del življenja je deloval v ZDA in v Evropi. Umrl je leta 1931. Živel je za slikarstvo, poezijo in prozo. Kaj in kako je doživljal svet okoli sebe, sebe, sočloveka, vesolje in zemljo ... Vse te dimenzije smo lahko – vsaj malo – okusili v teh nekaj vrsticah.

Človek bi se ob vsem tem moral zamisliti. Vse to pisanje je nastajalo v letih 1923 in naprej. Prvo verzijo knjige »PREROK« je napisal že pri petnajstih letih.

Pred kratkim je nekje tekel pogovor. Ljudi je zanimalo marsikaj ...

Med drugim tudi naslednje teme:

Gospod župnik, kaj mislite o zadevi PATRIA?

Ves in edini problem je, da provizij niso dobili »pravi« ljudje. Če bi šlo vse tako, kakor je bilo v začetku nastavljenosti, se o tem sploh ne bi govorilo ... Toda osebno vidim osnovni problem nekje drugje, na svetovni ravni. Vojna industrija zavzema izredno pomembno vlogo v svetovni ekonomiji. Izvirni greh vsega je, da delavec, ki dela topovsko cev, bombe, naboje ... ponoči enako mirno spi, kakor pek, ki peče kruh. Kajti tudi on, ki dela na orožju ... »Mora živeti sam in preživljati svojo družino ...« Svojo družino preživlja s proizvodnjo smrti ...

Ali vidite, v čem je satansko seme načina našega razmišljanja?

Kaj pa evtanazija!

Ta že dolgo ni več moralno etično vprašanje medicinske in obče človeške diskusije. To je vse bolj samo še ekonomsko vprašanje. Vsaka pokojninska blagajna praznuje, ko prispe obvestilo o smrti upokojenca ... Človek v poprečju porabi 90 % vseh sredstev za lastno zdravje v zadnjem letu svojega življenja. To dejansko pomeni, v glavnini primerov,

ko je diagnoza že jasna. V večini teh diagnoz pomeni odhod v večno življenje. Z ekonomskega vidika je res največji problem zdraviti z najdražjimi zdravili – 100-letnika.

Vse bolj se počasi, a zelo zahrbtno uveljavlja razmišljanje: »Češ, saj nima smisla, da bi človek tako nevzdržno trpel v nedogled ... Čemu vse to brezvezno trpljenje ... Ali ni bolj humano, da se skrajša agonija trpečega in domačih ...«

Vse bolj se to uveljavlja. Evropa vse bolj kompaktno tako razmišlja, še posebej v deželah, kjer je splav »osnovna pravica ženske«. Pri nas je celo v ustavi zajamčena pravica vsake ženske, da »razpolaga s svojim telesom«.

Je otrok v materi njeno telo ali je osebek sam zase, ki samo gostuje do poroda v njej ...?! Če lahko ubijemo nerojenega otroka, ki pomeni bodočnost in veselje, koliko lažje bo dati milostno injekcijo popolnoma izsušenemu in trpečemu človeku, ki nenehno kliče smrt kot dokončno odrešitev ... Na človeški ravni je to popolnoma razumljivo. Toda s Kristusom dobi tudi naše najhujše trpljenje globoki smisel in odrešenijsko razsežnost. Zaradi tega tudi tukaj enako močno stoji 5. zapoved: »NE UBIJAJ!« Naj On, ki daje in jemlje življenje, določi trenutek, ko odidem v večno življenje. Vse drugo je kraja Bogu samemu.

In še nekaj. Kje postaviti mejo, kdaj se odločiti za evtanazijo. Vemo, da se tudi velik konzilij zdravnikov lahko zmoti o poteku bolezni ... Bolezen se lahko odvija popolnoma po drugi poti, kakor ima medicina izkušnjo. To pa se lahko dogaja le pri živem človeku. Pri mrtvem nimamo več kaj pričakovati. In še nekaj. Če se začne kar tako dajati milostno smrt, potem poglobljeni študij medicine sploh ni več potreben ...

Strokovnjakov zdravnikov sploh ne bomo več potrebovali. Milostno injekcijo pa ja lahko da vsak laik. Za ubiti človeka pa res ni potrebno biti šolan zdravnik. Ali se nam sanja, kam vse to vodi ... Groza, groza in še enkrat sama groza!

Splav in evtanazija pa res ne moreta imeti nobene povezave!?

Vsaj v takšni soodvisnosti sta si, kakor je izliv reke odvisen od njenega lastnega izvira ... Kdor ne more videti povezave med cvetom na jablani spomladi in slastnim ugrizom v zrelo jabolko jeseni, ta ne bo nikoli mogel dojeti teh usodnih soodvisnosti vsega, kar sem povedal. Nam se sanja ne, kako je vse med seboj usodno povezano. Vsaka misel, želja, beseda, dejanje, sanje, hotenje posameznika, izredno vpliva na življenje celotnega človeškega občestva. Kakor se kapljica barve enakomerno porazdeli v kozarcu čiste vode, tako vsaka naša misel, želja, beseda, sanje in hrepenenje ... Vse »oplazi«, vsakega človeka na našem planetu. Zaradi tega je tako usodno, kaj se odigrava v mojem srcu. Sije tam LUČ ... Ali morda vlada v njem temna plesnoba ...

Kaj pa mislite o VELIKEM POKU, da se je tako začelo naše vesolje ...?

Sveto pismo pa pravi, da je Bog ustvaril nebo in zemljo ...

Prvi stavek Svetega pisma: »V začetku je Bog ustvaril nebo in zemljo ...«

Zame je to najvažnejši stavek STARE ZAVEZE. Nikoli v času vseh študijev, ob študiranju Marksa in Engelsa in še bolj radikalnejših materialistov ... Nikoli nisem imel

najmanjših težav glede teh vprašanj. Karkoli današnji kozmologi odkrivajo o veličini in skrivnosti vesolja ... Samo potrjujejo nenehno vzhičenost in začudenje svetoapisemskih besedil nad vsem stvarstvom.

Od najmanjše bilke do Rimske ceste nad nami v jasni noči ... Tudi VELIKI POK JE USTARIL Bog. Tudi evolucijo ustvarja Bog. To je samo način in oblika nastajanja in obstajanja celotnega stvarstva. Tudi periodni sistem elementov – ni nobeno zanikanje Boga. Ravno nasprotno. V njem je skrita logika in razum. Sicer ne bi iskali »manjkajočih elementov za nazaj«, ko je sistem bil v nastajanju, če v kemiji ne bilo Pameti ...

KAJ PA JE POČILO V VELIKEM POKU? Ali lahko počti NIČ?

Je bil samo BOŽJI čas, ko še ni bilo ne našega ČASA ne našega PROSTORA in tudi ne nobenega ATOMA. Kdor to zanika, mora priznati večnostni značaj materije, prostora in časa. Kdor pa to prizna, s kakšno pravico se posmehuje meni, ko verjamem isto za osebnega Boga, ki je večno bil, JE IN BO. Vsemogočni stvarnik vsega obstoječega. Že antična Grčija je v svoji najgloblji intuiciji zakričala: »V Njem se gibljemo, živimo in smo.« Kdaj bodo »kvazi znanstveniki« doumeli, da Boga ni moč dokazati po znanstvenih metodah. Seveda tudi ne zanikati. Vera je najprej stvar srca in celotnega mojega bitja. Naj bodo razne knjige o vesolju:

»TKANINA VESOLJA – ČUDOVITO VESOLJE – LUPINA VESOLJA ...«

90 % njihovega razlaganja je eno samo predvidevanje, sklepanje, polaganje naših predstav o »prostorju in časovju«. Kdo bo dokončno demantiral Alberta Einsteina in pokazal FORMULO VSEGA ...

Vera je in ostane največja milost. Do nje se da priti samo s skromnostjo razuma in srca, s ponižnostjo in nenehno prošnjo, da v sebi ne bom ošaben in samozadosten. Kadar imajo napihnjenci glavno besedo v družbi, da se pred njihovo podobo meče kadilo na ogenj ... Gorje takšni družbi. Kam nas pelje takšna drža, vidimo lahko na vsakem koraku! Daj nam vsem modrosti, da spregledamo (še) pravi čas!

Jože Hrastnik, župnik

LAŽ, RESNICA, NEKJE VMES PA KVALITETA ŽIVLJENJA ...

Otroke navadno kar hitro začnemo učiti ločevanja med lažjo in resnico. Nagonski efekt resnice je pri otrocih živ, vse dokler se ne zavedo, kako se svet okoli njih zares vrti. Laž kaj hitro postane bolj priročna, resnica pa vse bolj ideološko naravnana. Tako se starši znajdejo pred dilemo: koliko je v otroku »prikrojene resnice«, domišljije in stvarne laži? Preprostega odgovora na vprašanje ne poznam, vem pa, da tudi otroci lažejo predvsem zato, ker se to izplača.

Novice dneva v teh časih vedno bolj polnijo zgodbe ljudi, posameznikov, pozabljenih od sveta, ljudi in sreče. Vse več ljudi si v borbi za preživetje zatiska oči in pozablja na termin »kvaliteta življenja«. Sami pri sebi se spomnite, kdaj ste nazadnje slišali ali prebrali ta termin? Mogoče v časopi-

su, na radiu ali televiziji? V kolikor pa ste ga slišali, ste ga verjetno slišali iz ust ali reklame novodobnih »življenjskih gurujev«, ki bi nas prav vse, seveda proti dobremu plačilu, podučili, kako kvalitetno živeti. Kvaliteto življenja vsak od nas razume drugače in prav je tako, zato torej menim, da nas ti t. i. »življenjski guruji« le težko naučijo, kako pravilno misliti, jesti, dihati in podobno. Pa vendarle je teh ljudi vedno več, kvaliteta življenja posameznika pa vedno nižja. Zakaj? Osebnostno menim, da smo ljudje izgubili kompas ali kot bi dejal Cankar: »Narod si bo pisal sodbo sam.«

V življenju sem se prvič srečal s terminom »človeški viri«, ko sem začel resno zastavljati svojo kariero. Prav zanimivo se mi je zdelo, kako lahko nekateri govorijo o izkoriščanju in razpoložljivosti »človeških virov«. Človek je torej postal vir koriščenja, ko ali če je to potrebno. Resen razmislek v tej smeri bi pomenil, da ljudje postajamo orodja v rokah kapitala in peščice ljudi, ki ga obvladajo. Ugotovimo lahko tudi, da ljudi v večini ne žene motivacija po denarju, pač pa motivacija po moči, kontroli in nadvladi nad posamezniki. V želji po uspehu in denarju si vse bolj natikamo okove in drsimo nazaj v čas sužnjelastništva, pa se tega niti ne zavedamo. Vse multinacionalke, predvsem pa najstarejša – Rimokatoliška cerkev, se zavedajo, da je biti najlažje »pastir« čredi ovac, ki je poslušna, ne preveč pametna in ravno dovolj podivjana, da se počuti navidezno svobodna. Ljudje moramo biti torej poslušni, brez lastnega mnenja, enosmerno razgledani, funkcionalno nepismeni in naivni. Na koncu dodajmo še ščepec občutka »za hlapce rojeni, za hlapce vzgojeni« in dobili bomo prav dobro pripravljeno jed, ki ji pravimo »priden, delaven človek«, ki s svojo plačo komaj preživi družino, o svojem lastnem stanovanju pa lahko sanja le v primeru 40-letnega kredita. In ko boste naslednjič odprli časopise ter prelistali novice, boste videli točno to, o čemer govorim: usodo in trpljenje »hlapca Jerneja« ter gospodovalno elito. Torej, kako kvalitetno je življenje povprečnega Slovenca »Jerneja«? Znanci mi odgovarjajo, da vedno manj. Pa se motijo? Ali »imeti več« dejansko predstavlja večjo kvaliteto življenja? Dejansko po moji presoji kvaliteto življenja predstavlja merilo: imeti toliko, da lahko v tem dejansko uživaš brez skrbi in naporov. Dejansko pa to, na žalost, veliki večini zemljanov ni omogočeno.

Pred časom sem prebiral sestavek mag. Kodbe z naslovom »Negotova usoda planeta Zemlje« – vsekakor branje, ki ga priporočam. V delu mag. Kodba lepo povzema skrb za naravne vire, planet zemljo in sladko vodo, kot vir vsega živega. Seveda pa tudi tokrat ne morem iz svoje kože: zmotil me je izraz »globalno segrevanje«, ki ga intenzivno poslušamo že nekaj let. Planet se ogreva. Mi vsi smo krivi za to in seveda, zato moramo plačati davke. Pa v bistvu sploh ne vemo, ali to drži. Več študij namreč kaže, da se planet ne segreva, pač pa ohlaja. Kdo nas prepričuje, da se planet segreva? Politiki, mediji, samooklicani okoljevarstveniki, kapital? Laž, resnica ali nekje vmes?

Danes, ko si kapital lasti večino medijev, je resnično težko ločevati med resnico in lažjo, še težje pa med prikrojeno resnico in popolno lažjo. Med resnico in lažjo je možno ločiti le z vsrkavanjem čim več različnih informacij in kančkom zdrave pameti, ki je, na žalost, med nami zadnje čase huđičevo primanjkuje (dokaz za to je oddaja »Big Brother«).

Zavajanje torej ni ničesar drugega kot zavestno laganje z idejo doseganja zelenih ciljev. In tako je kvaliteta življenja neposredno povezana s količino laži, ki jih vsrkamo. V koliko nas bodo dovolj dolgo prepričevali, da je nakup rjavega sladkorja smotrno, prepričevanje pa podkrepili z dokazi ali pričanjem znanstvenikov in zdravnikov, bomo slej ko prej vsi kupovali rjavi sladkor. Že slišim »Beeee«? Še ne?

Kaj pa posledice laganja? V načelih morale je laganje sankcionirano. Kdor laže, je iz igre. Vendar v Sloveniji to, na žalost, ne drži. Kradi in laži. Dokler si pri koritu ali nedotakljiv, zate pravila ne veljajo. Spomnim se, da sem enkrat prebral o moralnih normah angleškega parlamenta: »Politik mora vedno govoriti resnico. Ni važno, koliko zgodbe predstavi, na kak način in komu, toda biti mora resnično. Laž vodi v politični samomor.« Ne bi bilo slabo. Vendar v tem primeru slovenski parlament ne bi več obstajal. In kje smo mi? Mi vsaka štiri leta ponovno podelimo mandat patološkemu lažnivcu (izjemam se globoko opravičujem), ki nam onemogočajo kvalitetno življenje.

Na koncu bi rad čestital še novemu g. županu. Želim mu čim več idej ter sreče (še Bog ve, da jo bo potreboval). Ljudstvo je spregovorilo: Beeee!

P. S. Avtor besedila ni priložil potrdila, ki izkazuje »zdravo pamet«. Psihično stanje avtorja ni bilo preverjeno.

Dr. Karel Benkić, univ. dipl. inž.

90. ROJSTNI DAN STA LETOS PRAZNOVALI

Martina Hrastnik

Gospa Martina Hrastnik, ki se je rodila 5. septembra 1920. leta v Mariboru, kjer je po uspešno končani trgovski šoli kot trgovka spoznala Lovrenčana, g. Franca Hrastnika.

Leta 1941 sta se poročila in v zakonu sta se jima rodila dva sinova. Danes živi v Lovrencu na Pohorju v svoji hiši, v neposredni bližini mlajšega sina. V hiši in okoli nje ima po moževi smrti, ki je umrl 1988. leta, še vedno veliko za postoriti. Odkar se je upokojila, zelo rada šiva in njen hobi je v veliko veselje vsem njenim.

Obiskujeta jo obe sinovi družini. V posebno veselje pa sta ji dve vnukinji ter dva vnuka, trije pravnuki in ena pravnukinja.

Justina Petre

Gospa Justina Petre, ki se je rodila 8. oktobra 1920. leta v Šmartnem na Pohorju. Mladost je preživela na Rutu, osnovno šolo pa je obiskovala v Puščavi. Po končani obrtni šoli v Lovrencu na Pohorju je postala šivilja. Leta 1941 se je poročila s Karlom Petrejem in v zakonu sta se jima rodila hčerka in sin. 1992. leta je ovdovela in od 1994. leta živi v Lovrencu na Pohorju.

Redno jo obiskujeta hčerka in sin z družinama. Posebno vesela pa je dveh vnukinj in dveh vnukov ter treh pravnukinj in štirih pravnukov. Je redna in aktivna članica ročnodelskega krožka »Pikapolonica« in vsako leto znova se veseli izletov, ki jih ta krožek prireja.

Uredništvo našega glasila želi gospe Martini Hrastnik in gospe Justini Petre še veliko zdravih in zadovoljnih let.

Vse najboljše in veliko zdravja želimo tudi vsem, ki imajo nad 90 let in smo jim že čestitali.

Za uredništvo D. F.

ALOJZIJA ŠUMER – TAJNICA DU LOVRENC NA POHORJU 17 LET

Alojzija Šumer je bila tajnica Društva upokojencev Lovrenc na Pohorju 17 let (v nadaljnjem besedilu bom uporabil ime Lojzka, ker tako je sama želela in večkrat poudarila: »Jože, kliči me Lojzka.«).

Luč sveta je Lojzka zagledala v najlepšem mesecu pomladi, ko vse cveti, vse dehti in vse v zelenju in cvetju oživi, in to je bilo 26. maja 1930. leta. Samo dobre tri mesece je Lojzki manjkalo do 80 let, ko se je poslovila s tega sveta.

Pisalo se je leto 1936 ali 1937, ko smo se rojeni leta 1930 zbrali v tukajšnji osnovni šoli v Lovrencu na Pohorju in pričeli hoditi k pouku oziroma v šolo. Zelo kmalu se je pokazalo, da je Lojzka zelo živahne in vesele narave ter odlična učenka. In taka je ostala skozi vse razrede tukajšnje osnovne šole. Zelo težko je premostila ali prebolela spoznanje, ko so ji doma povedali, da ne bo mogla nadaljevati šolanja oziroma študija, ker v družini ni na voljo tega denarja. To so bili časi, ko učenci iz mnogih družin niso mogli nadaljevati študija zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

Lojzka je imela izredno srečo, da je dobila službo na krajevnem uradu v Lovrencu na Pohorju; ob delu je morala opraviti določeno izpopolnjevanje s tečaji, da je lahko opravljala dela na delovnem mestu. In na tem področju dela je ostala vso delovno dobo. Občasno je delala tudi v Selnici ob Dravi in v Rušah; samo kakšen dan ali dva v tednu, kot so pač bile potrebe.

Na delovnem mestu je bila zelo pridna in prizadevna in znala je delati. Znala je pa tudi prisluhniti človeku, zato so jo ljudje imeli radi. V življenju je kot mati zelo lepo vzgojila sina Radota, ki je dandanes prof. sociologije in zgodovine, ter hčerko Alenko, ki je zdravnica oziroma dr. med. Oba sta ugledna državljana naše domovine Slovenije.

Moram poudariti, da je bila Lojzka pri Društvu upokojencev Lovrenc na Pohorju tajnica polnih 17 let. Bila je dobra in sposobna tajnica. Poleg tajniških opravil je vzorno vodila tudi kroniko društva, ročno je pisala plakate na A3-formatu. Upokojenci so lahko že od daleč videli in spoznali, da je to plakat za njih.

Vodstvo društva (sestavljali so ga: predsednik, podpredsednica in podpredsednik, tajnica in blagajničarka društva) je bilo skozi to dolgo dobo zelo prijeten tim in dobro smo se razumeli. Zelo dobro in uspešno smo sodelovali tudi polnih 13 let na društvu z gospo Ljubico Toniutti, ki dandanes praznuje že okrog 87 let življenja. Skupaj z gospo Ljubico Toniutti in

Lojzko Šumer smo zelo dobro delali; letno smo organizirali povprečno 7 izletov, kar znaša v 17-tih letih kar 119 ali 120 izletov. Vse izlete je predsednik društva sam vodil in na izletih med vožnjo po mikrofону razlagal o področjih in pokrajinah, po katerih ali skozi katere smo potovali. Za vsa dela, ki smo jih opravljali na društvu, smo se dogovarjali na poslovnem nivoju s prijateljskim prizvokom; pa tudi takrat, kadar so bili dogovori doseženi z nekoliko bolj krepko diskusijo in stališči, a vendar na dostojnem nivoju. Ves čas našega skupnega dela si nismo izrekli ene same žal besede; vse je potekalo na kulturnem nivoju, korektno in transparentno. Na vsa leta našega skupnega dela bo ostal lep spomin.

Jože Javornik, ekon.

NAŠE ZDRAVJE

Spoštovani!

Leto je minilo, razmere v naši državi so se še zaostrele. Denarja je vedno manj, vedno več ljudi pričakuje od zdravnika vedno sodobnejšo strokovno obravnavo, kar je seveda naša pravica. Znanost napreduje kljub gospodarski krizi, število različnih zdravil se povečuje, prihajajo tudi čisto nova, sodobna, draga zdravila. Človeške vrednote so se hitro prilagodile kapitalističnemu razmišljanju, vse je tržno. To je današnji čas, pa če nam je všeč ali ne. Proračun države je obubožan, denarja za zdravstvo je vedno manj. Družinski zdravniki imamo iz leta v leto več bolnikov, finančnih sredstev za povečan obseg dela pa ne dobimo. Manjši, odročni kraji ne dobijo stalnega zdravnika. Delo v odročnih krajih je mnogo zahtevnejše kot v centru mesta, skrbeti moramo za vso nujno medicinsko pomoč, ki je v zadnjih letih postala samostojna specializacija. Skrbeti moramo za naše otroke, pa je tudi pediatrija popolnoma druga specializacija. Opravljamo hišne obiske, ki jih v mestu opravljajo v glavnem dežurni zdravniki, enako tudi mrtvoglede. Odgovornost in opremljenost zdravnika v oddaljenih krajih se bistveno razlikuje od tistih, ki imajo ambulante v centru mesta in kjer vse omenjeno prevzamejo za to posebej usposobljene službe. Za vso delo dobimo enaka finančna sredstva kot v centru mesta. Stalno izobraževanje pokriva minimalno dve specializaciji več kot v mestu, kar pa še zdaleč ni poceni. Zakaj torej nekateri zanesenjaki vztrajamo. Prav gotovo ne zaradi denarja. Vztrajam, ker imam rada svoje delo, ker imam rada svoje ljudi, ker vem, zakaj delam in ker se počutim koristno.

Letos se poslavlja z županskega mesta g. Ladinek, ki je v veliki meri zaslužen, da ambulanta funkcionira. Pred petimi

leti, ko mi je občinski svet podelil koncesijo, me je ves čas podpiral, pred enim letom pa je prav on omogočil, da je ambulanta kljub krizi funkcionirala naprej. Za vse smo mu jaz in verjamem, da tudi občani, iskreno hvaležni.

Rada bi razložila še nekaj dejstev o delovanju splošne ambulante ali ambulante družinske medicine v oddaljenih podeželskih krajih. Zaradi vseh zgoraj omenjenih dodatnih nalog je v ambulantnem času nemogoče izvajati delo po principu naročanja in vse paciente sprejeti ob dani uri. V zvezi s tem si nasprotuje dejstvo, da v splošnih ambulantah ni čakalnih dob (PRAVILA ZZZS) in zahteva te iste ustanove, ki zahteva naročanje pacientov. Ta načela je nemogoče sočasno upoštevati, ker se izključujejo. V interesu vseh nas je, da se v čakalnici čaka čim krajši čas. To bi bilo možno samo, če bi vsak obisk trajal natanko 10 minut, pa če v tem času uredimo ali ne. Jaz na tak način ne morem zagotavljati kvalitete opravljene obravnave. Zaradi najširšega spektra težav, zaradi katerih pacient išče pomoč, je nemogoče predvideti, koliko časa bo obisk trajal. Nekatere težave uredimo v petih minutah, večinoma pa trajajo obravnave petnajst minut do pol ure. Razen naročenih, večinoma kroničnih bolnikov, pridejo vsak dan tudi vsi, ki so zboleli isti dan in potrebujejo obravnavo takoj in ne čez več dni. Nujno življenjsko ogroženi bolniki potrebujejo obravnavo do trenutka, ko jih predam v reševalno vozilo. Neetično je ogrožati nosečnice med bolniki v čakalnici, zato imajo nosečnice in otroci do 10 let prednost pri obravnavi, prav tako vsi z infektivnimi nalezljivimi boleznimi. Vse to so razlogi, še bi kakšnega našla, zaradi katerih se je nemogoče držati naročene ure.

Bolan človek seveda težko čaka na pregled, tega se vsi zelo dobro zavedamo. Svetujem vam, da se poskušate naročiti v terminu od 7.15 do 8.15, kasneje potekajo pregledi, medicinske storitve, skratka, delo s pacienti in medicinska sestra ne more odgovoriti na vse telefonske klice, ker je zaposlena pri delu s pacienti. Naročena ura je tako okvirna, pred tem časom je nesmiselno prihajati v ambulanto, bo pa z veliko verjetnostjo potrebno nekaj časa počakati. Dokumentacije si ne urejajte zadnji dan ali celo eno uro pred pregledom na sekundarni ravni, ker velikokrat to ni mogoče. Prosim razumevanje za vrstni red klicanih pacientov, ker ga trižiram glede na nujnost obravnave, medicinska sestra pa samo sledi mojim navodilom. Prav tako sestra ni kriva za zamik naročenih pacientov, je pa velikokrat tarča negotovanja in nezadovoljstva. Še enkrat prosim za razumevanje, ker je čakanje na pregled posledica vzajemnosti, ki jo, upam, razume večina ljudi.

Spoštovani krajan, trudim se kar najbolje opravljati svoje delo, ki ga z veseljem opravljam. Ne bodite hudi, ko so vrata ambulante zaprta zaradi strokovnega izobraževanja, ker se izobražujem zaradi vas, da bi lahko sledila sodobnim smernicam pri zdravljenju bolnikov.

Izobraževanja potekajo večinoma v petek in soboto, zato je petek ambulanta večkrat zaprta, nujne bolnike pa sprejema dr. Beigot v Selnici ob Dravi in obratno. Trdimo se, da sva oba čim manj odsotna, v tem primeru je vsaj v eni ambulanti nadomestni zdravnik za nujne bolnike.

Kako naprej. Iskreno upam, da mi bosta tudi novi župan in občinski svet nudila podporo pri delu, brez katere kvali-

tetno delo ne bi bilo več mogoče. Jaz pa zagotavljam, da se bom z vso možno energijo trudila delati kvalitetno, etično in strokovno na najvišjem možnem nivoju, ker sem vse svoje paciente dobro spoznala ter se velikokrat počutim in razglašam za Lovrenčanko.

Vsem krajanom želim veliko zdravja in dobrega počutja, v naslednjem letu pa nameravam ustanoviti skupino za samopomoč v stresnih situacijah, če bo seveda zanimanje. Delo bi opravljala skupinsko ali individualno, odvisno od povpraševanja, za simbolično ceno dva evra na uro za skupinsko samopomoč, če bo seveda dovolj zanimanja. O vsem boste pravočasno obveščeni, obravnavali bi pa v začetku problematiko, kako prepoznavati zlorabo moči na različnih področjih, poti iz stiske, posttravmatske stresne motnje, depresijo in še kar bi vas zanimalo. Delo bi potekalo v obliki pogovora, predavanj, spoznavanja tehnik samopomoči v stiskah ipd.

Potrebe za tako delo so zelo velike, upam na zanimanje.

Zaključujem z iskreno željo za dobro sodelovanje z novo izvoljenim županom in pripravljenost občinskega sveta za podporo delu ambulate.

Lep pozdrav vsem krajanom in krajanom Lovrenca na Pohorju.

Metka Fišer Zobovič, dr. med. spec.

Pripis:

Zelo podpiram dejstvo, da se naša priljubljena zdravnica Metka Fišer Zobovič, dr. med. spec., še podiplomsko izobražuje in pridobiva nova poglobljena znanja na področju medicine ter bo postala čez čas doktorica znanosti, kar bo koristilo njej in nam pacientom oziroma Lovrenčanom. Ne bodimo huđi, da občasno manjka, saj pridobiva znanja, ki bodo skupna dobrina vseh nas.

Osebnostno sem imel priložnost spoznati, kaj pomeni bogato znanje naše zdravnice – hitra strokovna odločitev in zelo hitra intervencija glede rešilnega vozila, pa tudi hitra pomoč zdravnikov v UKC Maribor na nevrološkem oddelku; vse se je dobro končalo, iskrena hvala vsem za vse to.

Pri celotni zadevi pa je potrebno upoštevati dejstvo, da vsi tisti, ki so še mladi, pa tudi manj mladi in so zdravi, običajno na take zadeve ne mislijo ali pa mislijo negativno; toda veliko nas pa je, ki smo bolezen doživeli nenadoma na delovnem mestu, pa nujno potrebujemo dobro in predano zdravnico z bogatim znanjem.

Vljudno apeliram na vse, ki ste zdravi in še ne potrebujete zdravniške pomoči ter morda mislite drugače, pustite nam pacientom to, kar imamo; kar je bivši župan gospod Franci Ladinek, dipl. ekon., uredil za našo zdravnico, gospo Metko Fišer Zobovič. To pustite pri miru! Za nas paciente, ki nas ni malo, je to zelo dobro in nam veliko pomeni. Posebej poudarjam, če boste odgovorni v okviru občine in svetniki ravnali tako, da se bo zdravnica poslovila in odšla drugam, druge več ne bomo dobili; ostali bomo brez zdravnika ali pa bo zdravnik občasno prihajal v Lovrenc, kar je za nas Lovrenčane nesprejemljivo in nedopustno.

Povem s poudarjenim glasom tudi to, če bo potrebno, se bomo mnogi Lovrenčani za to sedanjo našo zdravnico borili z vsemi pravnimi sredstvi, ki so v državi Sloveniji na voljo.

Zastopali nas pa bodo najbolj priznani juristi iz Slovenije. Ne bomo klonili!

Odgovorne v občini Lovrenc in svetnike pozivam k strpnosti; ne delajte slabo Lovrencu, dokler še ni prepozno!

Lep pozdrav od urednika časopisa Upokojenec.

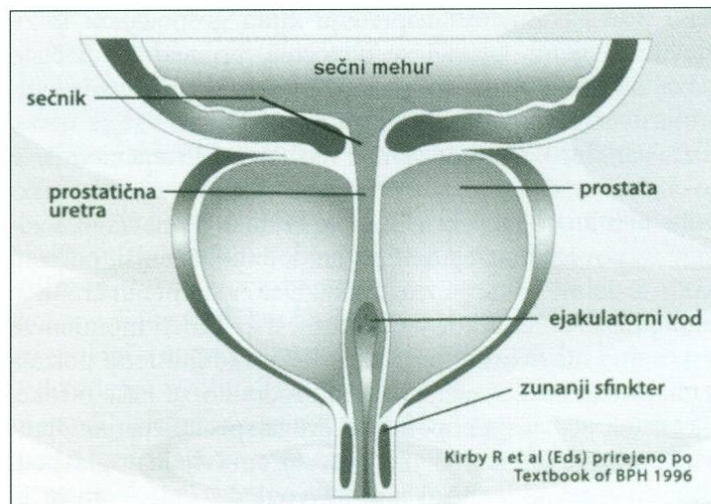
Jožef Javornik, ekonomist

BOLEZNI PROSTATE

Zdi se, da se težav s prostato boji le polovica članov društva upokojencev. A urednik je dobro vedel, da zaradi nadležnih znakov obolenja te žleze še kako trpijo partnerke moških, ki jih doletijo te težave. Če ne drugače, vsaj zaradi kratenja spanca ob nočnih prebujanjih in vstajanju. In še ženskega spola je ta nadležna prostata.

Daleč od tega, da bi lahko že samo omenili vse težave in bolezni, ki jih lahko povežemo s prostato. Denimo raje, da največ težav povzročajo tri bolezenska stanja: vnetje prostate, povečana žleza in rak prostate. Vnetje prostate je vsekakor manj pogosto obolenje od ostalih dveh. Tudi zdravljenje vnetja je praviloma veliko krajše in manj zahtevno kot zdravljenje povečane žleze ali raka. Zato danes nekaj besed več o zadnjih dveh motnjah.

Prostata je moška spolna žleza, ki leži tik pod sečnim mehurjem. Ima obliko kostanjevega ploda. Prostata ali obsečnica izvira iz grške besede *prostates*, spredaj stoječ, torej žleza pred sečnim mehurjem. Prostata obdaja sečnico, ki je izvodilo, po katerem se urin odvaja iz sečnega mehurja. Skozi prostato poteka tudi semensko izvodilo, ki se izteka v sečnico. Žleza ima torej pomembno vlogo v spolnosti in pri odvajanju vode.

Prostata je pod vplivom delovanja moškega spolnega hormona testosterona. Ob koncu pubertete zraste do teže 20 gramov, nato v glavnem normalno deluje do štiridesetega leta, ko se lahko pojavijo prve bolezenske težave. Prostato najlažje otipamo skozi črevo. Z otipanjem žleze dobi zdravnik veliko dragocenih podatkov.

S staranjem žleza raste, kar imenujemo **benigna hiperplazija prostate** (BHP), nenevarno povečanje žleze torej in jo moramo ločiti od rakaste žleze. Mnogi moški, vendar ne vsi, imajo zaradi povečane prostate težave z uriniranjem. Po

petdesetem letu starosti se pri skoraj tretjini moških pojavijo večje ali manjše težave. Te se kažejo kot dve skupini znakov: **znaki draženja** in **znaki oviranja odtoka** seča. Prvi se izražajo predvsem s pogostejšim, dražejim in nenadnim uriniranjem, pri drugi skupini znakov, zaradi motenega odtoka, pa se pojavlja tanek curek seča, seč zastaja v mehurju. Zvečana prostata začne pritiskati na sečnico in jo oži. Mišice mehurja le z močnejšim krčenjem iztisnejo urin skozi sečnico. Pride lahko do zapore seča ali nekontroliranega uhajanja, kapljanja. Najpogostejše težave, ki se pojavijo pri BHP, so torej: uriniranje, pogostejše kot na dve uri, dodatno napenjanje pred in med uriniranjem, težave z začetkom uriniranja, zmanjšana moč curka, občutek nepopolnoma izpraznjenega mehurja, kapljanje urina po končanem uriniranju, nočno prebujanje. Noben od teh znakov ne nakazuje raka prostate.

Težave s povečano prostato lahko zdravimo z zdravili ali kirurško. Na voljo sta dve vrsti zdravil: blokatorji alfa in zaviralci 5-alfa reduktaze. Prvi sproščajo gladko mišičje in olajšajo uriniranje. Učinek je hitro opazen in traja več let. Druga skupina zdravil deluje na moške spolne hormone, rast prostate ne le ustavi, ampak se celo zmanjša. Učinek zdravljenja se začne počasi, včasih šele po šestih mesecih. V praksi se dajeta obe zdravili tudi hkrati.

Ob neuspešnem zdravljenju z zdravili imamo na voljo še kirurško zdravljenje: skozi sečnico delno odstranimo prostato (TURP). V nekaterih primerih je umesten kateter, cevka, po kateri odteka urin iz sečnega mehurja v zbiralno vrečico.

Drugo, bolj nevarno obolenje prostate, je **rak žleze**. Rak prostate je za pljučnim rakom najpogostejši rak pri moških. Večji je njegov delež v razvitih deželah sveta s pričakovano dolgo življenjsko dobo. Vsako leto pri nas zboli skoraj 700 moških.

Dejavniki tveganja za raka na prostati so **starost** (2/3 vseh rakov prostate odkrijemo pri starejših od 65 let), **družinska obremenjenost** (če imate v družini očeta ali brata z rakom prostate, je dvakrat večja verjetnost, da boste zboleli tudi vi), **rasa** (najmanj ga je pri Azijcih, še posebej Japoncih), **hrana z veliko maščobe** (velja za nasičene maščobne kisline, nenasičene, npr. maščobne kisline omega 3, delujejo celo zaščitno) in **kajenje**.

Na začetni stopnji bolezni bolnik nima težav. Šele z napredovanjem bolezni lahko nastopijo težave zaradi zapore seča. Rakasta žleza navadno tudi ni gladka, enakomerno povečana, pač pa grčasta, spremenjena. Rak prostate lahko z rastjo preraste žlezo in se razraste v okolico, širi se lahko po mezigovnicah in po krvi. V takem razširjenem stadiju se najraje pojavi v kosteh medenice, kolkov, hrbtenice. In kako ga zdravimo? Metodo izberemo glede na razširjenost. Najpogostejša metoda je kirurška odstranitev celotne prostate s področnimi bezgavkami. Lahko se odločimo za zunanje obsevanje prostate ali pa za vsaditev radioaktivnih zrnc v samo prostato. Pri vseh teh načinih je možno uporabiti še dodatno hormonsko zdravljenje in kemoterapijo. K hormonskemu zdravljenju spada odstranitev mod. S tem odstranimo večino moškega spolnega hormona, ki pospešuje rast raka prostate. Z istim namenom dajemo še druga zdravila, ki zmanjšujejo nastajanje testosterona. S kemoterapijo uničujemo hitro deleče rakaste celice. Proučuje se učinkovitost raznih bioloških zdravil. Zaenkrat nobeno od teh še nima

dokazane učinkovitosti pri raku prostate. V približno petih letih tumor postane neodziven na hormonsko zdravljenje pri skoraj 80 % bolnikov. To je možen razlog, da se na videz pozdravljen rak čez nekaj let lahko ponovno oglasi, ker je »tleča« zaostala celica dobila nov zagon.

A v času proti novemu letu bodimo razpoloženi optimistično. Naj vam zaupam nekaj dejavnikov, ki zmanjšujejo tveganje za raka prostate (kot jih navaja Združenje urologov Slovenije):

1. Nekatere vrste hrane: paradižnik in s paradižnikom pripravljene jedi, oljčno olje, soja, česen, por, čebula, bučke, špinača in zeleni čaj.
2. Telesna dejavnost.
3. Zmerna količina rdečega vina.

S kupico slednjega vam nazdravim za vse lepo v prihajajočem letu 2011!

Franc Beigot, dr. med. spec.

(Povzeto deloma po zgibankah »Imate težave pod popkom?«, GlaxoSmithKline in »Rak prostate«, Združenje urologov Slovenije.)

Očetova jablana

Pri hiši jablana stoji.
Živ spomin je na očeta,
ki ga že dolgo, dolgo ni.
Ta jablana pa vedno sad obeta.

Spomladi se zbudi, cveti,
poleti s senco nas hladi.
Med listjem sadje ji zori,
njen plod vsak dan se veča,
v jeseni pa z nje trgamo
si jabolka rdeča.

Očeta res že dolgo ni,
njegova roka še deli
plodove dela davnih dni.

Ančka Dover

ZAHVALA

Želim povedati, da ima predsednica Društva upokojencev Lovrenc na Pohorju gospa Olga Črešnar zelo pozitiven pogled in odnos do časopisa Upokojenec in to nam omogoča, da časopis, ki ima že 18-letno tradicijo, lahko nemoteno izhaja vsako leto.

Izhajanje časopisa omogočajo sredstva sponzorjev in donatorjev, katerim se prisrčno zahvaljujemo. Časopis tiska Dravska tiskarna v Mariboru in zelo smo zadovoljni z njihovim delom; priporočamo se vsem tudi v prihodnje.

Urednik časopisa

ANEMIJA ALI SLABOKRVNOST

Anemija ali po domače bolj znan izraz slabokrvnost je bolezensko stanje, ko organizem nima dovolj rdečih krvnih celic (eritrocitov) ali hemoglobina. Rdeče krvničke imajo nalogo, da prenašajo po žilah kisik iz pljuč do vseh celic organizma, nazaj v pljuča pa ogljikov dioksid, ki ga izdihamo. Hemoglobin je glavna sestavina rdečih krvnih celic. Zdrav organizem proizvaja v kostnem mozgu dovolj rdečih krvničk za opravljanje nalog. V krvnem obtoku živijo do 120 dni.

Najobičajnejši simptom anemije je splošna utrujenost, zbitost. Poleg tega opazamo še: pomanjkanje sape, bledo kožo, hitrejšo bitje srca, šumenje v ušesih, povečano žejo, izgubljanje telesne teže, težave s spominom, rumeno kožo ... Našteti simptomi, še posebej, če se pojavijo posamezno, niso nujno znaki anemije, saj lahko spremljajo tudi vrsto drugih bolezni. Pri omenjenih težavah moramo obiskati zdravnika. Diagnozo anemije potrdi enostavna preiskava krvi.

Vzrokov za anemijo je veliko. Lahko je posledica pomanjkanja železa, pomanjkanja vitamina B12, folne kisline, hormona eritropoetina, okvare kostnega mozga.

Najpogostejši vzrok anemije je pomanjkanje železa. V organizmu je železo shranjeno v kostnem mozgu, jetrih in vranici. Do pomanjkanja železa v organizmu pride predvsem zaradi krvavitv (močnejše in dalj časa trajajoče menstruacije, lahko pa so vzrok tudi želodčna obolenja) in pri vegetarijancih. V blažji obliki se lahko pojavi tudi v obdobjih povečane potrebe (npr. nosečnost). Vedeti moramo, da je glavni izvor železa v hrani rdeče meso.

Razlog za anemijo je lahko tudi **pomanjkanje vitamina B12 in folne kisline**. Oba sta potrebna za dozorevanje eritrocitov. Pri njunem pomanjkanju se le-ti razvijejo le do stopnje megalocitov, ki pa niso sposobni v celico vezati hemoglobina. Pomanjkanje B12 je lahko prirojeno, nastane lahko po operaciji želodca ali pri vegetarijancih, medtem ko nastopi pomanjkanje folne kisline pri pomanjkljivem uživanju zelene zelenjave in pogosto pri alkoholikih.

Pomembno vlogo pri nastajanju rdečih krvničk v kostnem mozgu imajo tudi ledvice. Zdrave ledvice namreč izločajo hormon eritropoetin, ki kostnemu mozgu omogoča proizvodnjo eritrocitov. V kolikor pride do okvare ledvic, je lahko moteno tudi izločanje omenjenega hormona. Pri okvari kostnega mozga se zmanjša število vseh vrst celic, ki tam nastajajo in tako tudi eritrocitov. Vzrok za okvaro so lahko nekatere bolezni (prirojene ali neprirojene) ali stranski učinek kemoterapije.

Terapijo anemije določi zdravnik. Pri dokazani anemiji moramo poleg jemanja zdravil še varčevati s svojo energijo. Privoščiti si moramo čim več spanja ponoči in vmesne počitke čez dan. Omejimo svoje aktivnosti in postorimo le neobhodno. Prilagodimo prehrano. Čim več opravil opravimo sede (sušenje las, likanje ...).

Kaj lahko storimo sami za preprečevanje anemije ali kot podpora predpisani terapiji?

Uživamo prehrano bogato z železom: rdeče meso, sušeno sadje, stročnice; hrano bogato s C-vitaminom: agrumi,

ostalo sadje, zelenjava; hrano, ki vsebuje vitamin B12: puisto meso, polnovredne žitarice, mlečni izdelki; hrano bogato s folno kislino: sveža zelena zelenjava in sadje. Če ne zaužijemo glede na potrebe dovolj teh snovi s hrano, jih preventivno lahko zaužijemo tudi v obliki kvalitetnih dodatkov.

Kronična utrujenost in pomanjkanje volje, s katerima se danes pogostejše srečujemo v vseh starostnih obdobjih, sta torej lahko tudi posledica slabše sposobnosti naše krvi za oskrbo tkiv s kisikom. Skrb za uživanje primerne prehrane in dodajanje manjkajočih hranil nam bo pomagalo do boljše duševne in telesne kondicije.

Ob tem pa ne pozabimo pogledati vase in se vprašati: »Kako "polnokrvno" je moje življenje? Počnem stvari, ki me veselijo in izpolnjujejo?« Najboljši porok zdravja – tudi naše krvi – je odkrivanje radosti in zadovoljstva v vsem, kar počnemo!

Lovrenc na Pohorju, dne 5. 11. 2010

Danica Hriberšek, dipl. med. sestra

INJEKCIJA V TREBUŠČEK!

Bilo je 16. avgusta leta 2010, ob 9. uri, na moji bolniški postelji v moj trebušček, pik, pik, pik, ko mi je vesela – živahna – lepa in dobrovoljna sestra Olga dala injekcijo za 80 let.

Medicinske sestre in strežno osebje pač prijazni so, pacientom poleg injekcij sveže perilo vsaki dan ponudijo, mi pacienti pa dobre volje smo, ker se po injekcijah in v svežem perilu dobro počutimo.

Zdravnice in zdravniki oddelka prijazni in uspešni so, saj nam pacientom zdravje v življenje vračajo, a mi pacienti pa zadovoljni smo, ker lahko v njihovo strokovnost zaupamo.

Podaljšana roka kuhinje dobro hrano nam deli, da bi ostali pri kondiciji, lažje injekcije in tablete bi prenašali, ponovno in veselo v bodočnost gledali.

Vaj za ravnotežje in ročne spretnosti pač nikoli ni preveč, saj veseli vsake vaje smo, ker v srcu dobro mislimo, s ponosom in veseljem vsako vajo pod nadzorom opravimo.

Jožef Javornik, ekon.

Pripis:

Pri možganski kapi sem imel veliko sreče, saj mi žilica ni počila in krvavitve ni bilo, trombus v žilici so mi pa na nevrološkem oddelku razgradili z injekcijami, ki sem jih dobival v trebuh.

Sobna zdravnica je bila gospa Gordana Horvat Pinterič, dr. med., in tri tedne sem ležal v sobi 03 ter ohranil lep spomin na osebje, zdravnice in zdravnike nevrološkega oddel-

ka, posebno pa še na čudovito sobno zdravnico gospo Gordano Horvat Pinterič, dr. med.

K zdravljenju sta dala tudi prispevek gospod Matej Koprivnik, dipl. fizioterapevt, in gospa Dušanka Nahtigal, dipl. delovna terapevtka; pristrčna hvala za vse vaje, ki sta jih opravila z menoj.

Hvala tudi medicinskim sestram za vse!

Kroniko, ki sem jo vodil, bom pa objavil v naslednji številki časopisa, to bo številka 19, ta časopis bo izšel v decembru leta 2011. Sedaj v tem časopisu pa nisem imel dovolj prostora.

Urednik časopisa Upokojenec
Jožef Javornik, ekonomist

TERMALNA VODA V ZDRAVILIŠČU LAŠKO

Naravni zdravilni dejavnik zdravilišča je termalna voda s temperaturo od 32 do 34 stopinj celzija. S svojo blagodejno toploto blaži bolečino in omogoča lažje gibanje.

Indikacije:

- splošna indikacija, kot so okvare in prizadetosti gibal,
- stanja po poškodbah in operacijah gibalnega sistema s funkcionalnimi izpadi,
- degenerativni sklepni in izvensklepni revmatizem, še posebej obolenja hrbtenice,
- mišična in nevrološka obolenja ter stanje po možganski kapi,
- rehabilitacija bolnikov z boreliozo,
- motnje prekrvavitve perifernega ožilja,
- ginekološke bolezni – stanja po operativnih posegih na dojkah in mali medenici,
- kožne bolezni.

Pripis:

Zdravilišče Laško si je v 145-ih letih ustvarilo dober sloves tudi s tem, da je neprestano izboljševalo in širilo zdravstvene in kopališke usluge ter gostinsko-turistično ponudbo.

Kot pacient, Jožef Javornik, sem bil v zdravilišču Laško letos od 23. avgusta do 6. septembra, in sem bil z vsem zelo zadovoljen. Zato sem se odločil, da v prihodnjem letu spet grem v zdravilišče Laško kot samoplačnik za 14 dni. Verjetno druge možnosti nimam; če bo pa po finančni plati še kakšna možnost nastopila, mi bo pa dobrodošla.

Zdravilišče Laško ima čudovito termalno vodo, med drugim tudi za mišična in nevrološka obolenja ter stanje po možganski kapi, pa tudi čudovito ročno masažo od pet do glave.

Vsem bralcem tega časopisa iskreno priporočam, naj se odločijo, če imajo potrebo, za zdravilišče Laško, ker bodo zelo zadovoljni in ne bo jim žal.

Več o zdravilišču Laško bom napisal in objavil v naslednji številki časopisa, to bo številka 19, izšla bo decembra 2011. Sedaj v tem časopisu ni bilo dovolj prostora.

Urednik časopisa Upokojenec
Jožef Javornik, ekonomist

Čebela

Ko češnje zacvetijo,
od daleč vidiš cvet.
Čebele tam letijo,
nabirajo nam med.

Čebela, drobna delavka,
res nam je za vzgled.
Od daleč, daleč je prišla,
da najde sladki med.

Na nogicah copatke ima
iz praha cvetnega.
Verjetno težko nosi ga,
ker daleč je doma.

Zato ljudje, spoštujmo jo,
je pridna, delovna!
Pred strupi obvarujmo jo,
da bo še živel!

Ančka Dover

NASVETI ZA KOMUNIKACIJO PO MOŽGANSKI KAPI

Navodila so namenjena svojcem in zdravstvenim delavcem, ki se pri svojem delu srečujejo in komunicirajo s pacienti po možganski kapi.

Dr. Vlasta I. Zupanc, univ. dipl. logopedinja, KC Ljubljana, SPS Nevrološka klinika, KO nevrologija, Logopedijska služba, Zaloška 2, Ljubljana.

Ko ima pacient težave z govorjenjem ali iskanjem pravih besed:

1. Preden začnete spremljati govor, ugotovite, kako je s pacientovo pozornostjo. Morda razume več, kot je videti.
2. Dajte pacientu dovolj časa, da vam odgovori.
3. Izogibajte se nepričakovanim spremembam tem.
4. Komunikacija naj bo preprosta, vendar odrasla.
5. Komunicirajte z dotikom.
6. Pacientu povejte, da razumete njegovo frustracijo, ker ne more učinkovito komunicirati z Vami.
7. Pomagajte pacientu pokazati predmet, ki ga želi poimenovati, pomagajte si z gestami ali uporabite druge besede, s katerimi lahko opišete predmet.

8. Spodbujajte pacienta, naj bo čim bolj samostojen, saj bo tako hitreje ozdravel.
9. Pomagajte pacientu dokončati stavke.
10. Naj Vas ne moti nejasen govor.
11. Če ni nujno potrebno, ne bodite preveč zaščitniški. Če se temu ni mogoče izogniti, vprašajte pacienta, če sprejme Vašo pomoč.
12. Nagradite vsak neverbalni ali verbalni poskus za komuniciranje.
13. Ne vztrajajte, da mora biti vsaka beseda točno in pravilno izgovorjena.
14. Potem ko pacient obvlada samostalnike, navežite še glagole, kot npr. »Piti kavo.«
15. Prevezmite večjo pobudo za začetek pogovora in spodbujajte pogovor.

Ko ima pacient težave z razumevanjem povedanega:

1. Prepričajte se, ali pacient vidi Vaš obraz. Tako si bo pomagal razbrati sporočilo tudi ob spreminjanju izrazov na Vašem obrazu.
2. Preden začnete pogovor, se prepričajte, da Vam pacient posveča pozornost.
3. Uporabljajte kratke, konkretne stavke in izpuščajte nepotrebne besede, npr. namesto: »Grem v trgovino kupit nekaj kruha,« recite: »Grem, trgovina, kruh.«
4. Govorite počasi in delajte premore med stavki.
5. Izogibajte se nenaravnemu in popačenemu govorjenju.
6. Uporabljajte vizualne pripomočke, kot so npr. slike.
7. Gestikulirajte med govorjenjem. Kretnje, ki jih uporabljate, naj bodo jasne, enostavne. Kretnje, ki nimajo pomena, pacienta zmedejo.
8. Omejite zvoke v ozadju, ko se pogovarjate.
9. Ne govorite sočasno s kom drugim, ko pacient že spremlja govorno sporočilo.
10. Ne kričite. Kričanje ni pripomoček za boljše razumevanje.
11. Če menite, da Vas pacient ni razumel, ponovite ali preoblikujte povedano.
12. Izogibajte se pokroviteljskemu govorjenju, češ da tako ali tako nič ne razume.
13. Poudarite pomembne besede.
14. Izogibajte se prepogosti kritiki.
15. Po potrebi ne sprašujte preveč, raje dajte pripombe.

Ko ima pacient težave z branjem:

1. Kupite enostavne knjige z velikimi črkami ter jih glasno berite pacientu, dokler ni sam pripravljen glasno brati.
2. Pokažite sliko prebrane besede.
3. Podčrtajte pomembne besede.
4. Gestikulirajte pomen težke besede, ki jo pacient prebere.

Ko ima pacient težave s pisanjem:

1. Pacient naj začne s pisanjem velikih črk.
2. Pacient naj ponavlja črke in besede.
3. Zapisujte pacientove besede, kot jih slišite.
4. Imejte pred seboj abecedo, da

lahko pacientu pokažete črke, s katerimi ima težave.

Nasvete za komunikacijo po možganski kapi sem prejel v zdravilišču Laško od službe za fizioterapijo in za časopis Upokojenec priredil

urednik tega časopisa!

ROČNA MASAŽA OD PET DO GLAVE!

V zdravilišču Laško sem imel ročno masažo vsak dan bivanja, razen sobote in nedelje. Sprva me je masiral trikrat zaporedoma maser gospod Bojan; bil je zelo dostojen in v redu. Krepka moška roka oziroma roki sta me zelo uspešno in dobro zmasirali. Imel je prijeten pristop do mene kot pacienta, tako da sem se ob njem prav prijetno počutil. Med masažo sva spregovorila tudi kakšno besedo in vse to je pozitivno delovalo na mene. Mi moški smo vajeni biti v evinem kostimu drug ob drugem; to so nas naučili že, ko smo služili vojaški rok, ko smo se kopali v velikih kabinah in v eno kabino nas je šlo po dvajset hkrati. Toda, žal, prišlo je do spremembe. Gospod Bojan je bil nekaj časa odsoten in prvič po njem me je zmasirala prijetna gospa, ki je pred vstopom v prostor za masiranje odgovorila na vprašanje: »Ena sodelavka iz skupine me je vprašala, ali boš Ti masirala in odgovorila sem, kaj pa hočem, če ni koga drugega.« Ta gospa, ki sem jo pozabil vprašati, kako ji je ime, me je lepo zmasirala. Nežna ženska roka mi je dala čudoviti občutek in bila je tudi lepa in simpatična gospa. Po tej masaži se nisva več videla.

Nato sem prišel v roke dostojni, prijazni in čudoviti gospe Jelki in ko me je prvič masirala, sem jo že vprašal, kako ji je ime. Pri njej sem ostal ves čas na masiranju, in to do predzadnjega primera masaže. Zelo sem bil zadovoljen z gospo Jelko kot maserko. Ker sem z gospo Jelko pri masiranju bil zelo zadovoljen in tudi med masažo sva spregovorila kakšno besedo in ko bom prihodnje leto (to je v letu 2011) spet prišel v zdravilišče Laško za štirinajst dni kot samoplačnik, bi spet želel, da bi me masirala čudovita gospa Jelka ali pa gospa Glorija, ki me je masirala poslednji krat, pred odhodom.

Ko pišem ta pisni prispevek za časopis Upokojenec, je sredo, 1. september 2010, ko mi je pravkar izročila na posodo knjigo Zdravilišče Laško 145 let, vodja tima dipl. med. sestra Mateja, rekoč: »Izvolite knjigo, pa si kaj pogledajte in preberite.« Dipl. med. sestri Mateji sem bil zelo hvaležen za izročeno knjigo, ker mi je veliko koristila in pomagala.

Za časopis sem pisal na dokaj veliki mizi ob oknu, ki je bila na hodniku pred mojo sobo št. 2113. Precej časa sem

preživel ob tej mizi in pisal. Zdravje se mi je hitro izboljševalo; dolgočasje nisem poznal. Medicinske sestre in strežnice pa tudi študentke na praksi so se rade ustavljale pri meni ob mizi, na kateri sem pisal in občudoval moje pisavo.

Ostal mi bo lep spomin na zdravilišče Laško, saj je bilo zelo lepo. Prijazne medicinske sestre, strežno osebje in študentke na praksi, vse mi bo ostalo v lepem in nepozabnem spominu. Čudovita kuhinja in bil sem tudi v samopostrežni jedilnici v pritličju in izbral sem si jedila, ki sem si jih želel. Strežno osebje kuhinje je bilo tudi zelo prijazno. Med obrokom so me zelo previdno vprašale, če bom kaj popil. Navadno sem si naročil mali brizganec (špricar) in sem ga na koncu obroka poleg sladice lepo počasi popil.

Na dan odhoda, 6. septembra 2010, ob 7. uri zjutraj, me je masirala dokaj mlada in simpatična gospa Glorija. Čudovito je bilo in ostal mi bo lep spomin in klic na prihodnje snidenje v letu 2011 za štirinajst dni; prišel bom k Vam v zdravilišče kot samoplačnik, in to v mesecu avgustu.

Urednik časopisa Upokojenec
Jožef Javornik, ekonomist

ODHOD IZ NEVROLOŠKEGA ODDELKA UKC MARIBOR V ZDRAVILIŠČE LAŠKO

Bilo je 23. avgusta 2010, ko sem nekoliko bolj rano vstal in se nahajal v sobi 03 ter hodil tudi po hodniku sem in tja; hodnik je bil dolg v dolžino dobrih sto korakov. Prišel me je obiskat tudi sin Marjan, ki je zaposlen v bolnišnici in mi je dejal, da sem se dobro uredil za na pot. Imel sem občutek, da je bil zadovoljen z menoj. Mlada zdravnica, gospa Karmen, dr. med., mi je že pred dnevi povedala, da rešilni avto pride okrog pol desetih in tako je tudi bilo, saj je gospa z rešilnim avtom prišla točno ob napovedanem času. Poiskala me je in vzela prtljago in že odhajala po hodniku do dvigala. Prvi trenutek sem mislil, da je luškan simpatičen fantek svojih dvajset let. Odhajala je tako hitro, da sem jo komaj dohajal.

Pri vходу na nevrološki oddelek UKC Maribor (tam je tudi mali parkirni prostor) je imela parkiran rešilni avto. Posadila me je na prednji sedež in še preden se je odpeljala z menoj v smeri Laško, mi je izročila vizitko o njihovi firmi, ki pa se glasi tako:

Ko sva se že nekaj časa peljala, sem jo previdno vprašal: »Ali ste fantek ali pa deklica?« Odgovorila mi je, da je deklica. In nato sem jo vprašal, koliko let ima in dejala je, da petindvajset. Ime ji je bilo Maja. Povedal sem, da je tudi moja vnukinja Maja in ima osemnajst let. Končala je gimnazijo, sedaj bo pa študirala matematiko.

Gospa Maja, ki me je vozila, je imela lepo kratko pričesko, rdeča lička, lepo postavo in zelo simpatičen obraz ter lepe modre oči. Čas je hitro mineval, ker sva se sočno pogovarjala. Hitro sva prispela mimo Celja do odcepa za Laško. Cesta proti Laškemu je vodila med hribi po ozkih dolinah in bolj, ko sva se približevala zdravilišču v Laškem, več je bilo hribov naokrog. Opazoval sem okolico in hribe, pa tudi sončne žarke, ki so padali na posamezne višinske kmetije in panoramo krajev, skozi katere naju je vodila pot.

Nekoliko pred zdraviliščem sem na desni strani na hribu opazil cerkev z dvema zvonikoma. V zdravilišču so mi medicinske sestre in strežnice povedale, da se ta cerkev imenuje cerkev sv. Šmihela in dodale, da imajo še eno pomembno cerkev, ki pa se imenuje cerkev sv. Krištofa; ta cerkev pa ima najstarejše orgle na Slovenskem.

Zaradi pomanjkanja prostora ne morem nadaljevati, bi pa želel predstaviti Laško, ki ima še dandanes nekaj večjih podjetij ali ustanov:

1. Zdravilišče Laško, ki zaposluje okrog 500 oseb.
2. Pivovarna Laško, ki zaposluje okrog 220 oseb in izhaja iz leta 1825.
3. TIM – tovarna izolacijskega materiala.
4. Parom – pohištvo.

Poleg navedenega je še nekaj manjših podjetij in Laško šteje okrog 4500 prebivalcev in je majhno mesto.

Sledi nadaljevanje v številki 19 in takrat bom opisal velike osebnosti termalne vode in zdravilišča Laško. Prikazal bom od samega začetka pri iskanju vrelcev, ko so to vodo nekateri domačini imenovali LUŽA; pozneje skozi čas se je pa izkazalo, da je to zelo kvalitetna termalna voda. Začel bom pri vrelcih in vse do začetnega vzpona pred prvo svetovno vojno, sledil je padec zdravilišča proti koncu prve svetovne vojne in ponovni vzpon in veliki razvoj po drugi svetovni vojni.

Urednik časopisa

VLOGA ZDRAVNIKA SKOZI ČAS

Danes v naši civilizaciji dojemamo medicino kot znanstveno disciplino, celo eno najbolj propulzivnih in razvojno naravnanih. Njen način dela in njen filozofski pristop sta izrazito empirična – od časov *Clauda Bernarda* temelječa na eksperimentu kot edinem znanstveno utemeljenem principu dela.

V zgodovini ni bilo vedno tako. Medicina je tavalala med različnimi verovanji, poskusi filozofskih razlag, do prepričanja, da gre za umetnost zdravljenja. Današnje znanstveno razumevanje je torej prišlo nazadnje.

Nasploh je prastaro človeško iskanje resnice vpeto v štirikotnik med religijo, filozofijo, umetnost in znanost. Z iskanjem v teh temeljnih toriščih poskušamo še danes najti odgovore na vprašanja, ki nam jih postavljata okolje in čas. Gibljemo se od enega k drugemu vogalu, nato k tretjemu, včasih k četrtemu in spet nazaj. Dozdeva se, da je gibanje edino upanje in edina stalnica v tem štirikotniku. Postavlja nam vedno nove, verjetno višje in boljše cilje.

V praskupnosti so vrači povezovali svojo medicinsko umetnost z nadnaravnimi silami, z različnimi demoni in božanstvi. V visoko razviti antiki je medicina skupaj s pra-

vom tvorila osnovna gradbena elementa takratne filozofije. Obenem je bila tudi ena prvih znanosti, ki se je ločila od skupnega védenja tistega časa, torej filozofije (modroslovja). Takratni zdravniki (*Hipokrat, Galen*) so ji brez dvoma dali trdne etične temelje, znanstveno utemeljenega eksperimentalnega načina dela pa še ni bilo mogoče vzpostaviti. Zato so imeli navado reči, da medicina ni samo znanost, ampak tudi umetnost. V srednjem veku je vse medicinsko znanje temeljilo na odkritjih antike, deloma je iskalo svoje korenine še v religiji, predvsem v krščanstvu in islamu. Šele odkritja v 19. stol. so medicino – vsaj tako se zdi danes – za vedno umestila med znanstvene discipline, ki temeljijo na empiričnem, znanstveno utemeljenem pristopu.

Pri svojem praktičnem delu pa kljub temu naleti zdravnik še danes na mešanico vsega. Nemogoče je trditi, da se nekateri bolniki pred zahtevnimi medicinskimi posegi ne priporočijo božji pomoči. Prav tako veliko zdravnikov na vprašanje: »Kako ste pa to naredili?« odgovori, da ne znajo razložiti, ker je to umetnost zdravljenja. Težnja, da vse procese v organizmu poskušamo razložiti s pomočjo kemičnih, fizikalnih, bioloških in genetskih dejstev, naleti na koncu na mejo, pri kateri eksperiment ne zaleže več. Zateči se moramo v filozofijo ali celo teologijo. Racionalistično moramo postaviti nekatere aksiome, za katere nimamo zanesljivih znanstveno eksperimentalno preverjenih osnov, da si lahko razložimo problem, s katerim smo soočeni. Velikokrat šele kasneje poskušamo tako svoje teorije znanstveno potrditi.

Vloge oz. pomena proučevanja zgodovine medicine torej ni mogoče razumeti samo kot znanstvenoraziskovalno delo na področju zgodovine in medicine. Potreben je širši pogled. Z njo se morajo ukvarjati skupaj z medicinci in zgodovinarji še filozofi in drugi družboslovci. Intenzivni razvoj stroke v 20. stoletju, predvsem pa stranpoti, so pokazale moralno širino in strokovno razsežnost problema. Zdravniki torej morajo biti dobri raziskovalci na področju naravoslovnih ved, dobri praktiki pri svojem vsakdanjem delu ter tudi široko razgledani humanisti. Predvsem pa morajo biti zdravniki srčni in dobri ljudje. **Naloga ne more in ne sme biti pretežka!**

Prim. Gregor Pivec, dr. med.
Direktor UKC

POROČILA STA SE PRED PETDESETIMI LETI ...

Hriberšek Anton – Tone in Justina – Justa Miholač sta se spoznala davnega leta 1959 na veselici pri Bittnerju. Takrat je Tone igral harmoniko v prvem lovrenškem ansamblu Perklič Gabrijela. Z veselim nasmehom in iskrečimi očmi je očaral lepo dekle Justino. Ljubezen je bila rojena, in to na »prvi pogled«.

Bilo je sredi poletja, 20. avgusta 1960, toplo sonce je bilo naklonjeno mladima in Tone je ponosno popeljal pred oltar svojo Justo. Vesele svate sta s harmoniko in kitaro spremljala Franc Orter in brat Štefan Hriberšek.

V zakonu sta se rodili hčerki Dragica in Silva. Danes imata tri vnuke in enega pravnuka. Tone je prvič raztegnil

meh pri devetih letih na »frajtonerci« brata Štefana. To je njegova prva ljubezen, seveda poleg žene Justine. Harmonika in igranje sta ga spremljali do danes. Bil je pobudnik za ustanovitev novega ansambla ROŽMARIN leta 1962. Vsa leta je igral v lovrenški gasilski godbi in je dobitnik Galusovega priznanja. Zaradi bolezni je svoje aktivno igranje zaključil pri ansamblu NIKOLI NI PREPOZNO pri DU Ruše.

Kot velik ljubitelj narave in živali je bil dolga leta član zelene bratovščine.

Žena Justina je poleg službe skrbela za dom in družino. Kadar mož Tone ni bil zaposlen s harmoniko, sta odšla na kakšen izlet. In to na motorju znamke Puch. Posebno se še danes nasmejita ob »izgubi« žene. Namreč Tone jo je kar dvakrat zgubil z motorja. Po nekaj kilometrih vožnje je ugotovil, da je zadaj za njim vse tiho in mirno. S strahom se je obrnil nazaj, da poišče Justino in po glavi so mu rojile težke misli, le kje je, ali leži ob cesti, grabnu, ranjena ...

Vendar se je vse srečno končalo brez kakšnih poškodb.

In kaj delata danes, ko sta v pokoju?

Tone je svojo delovno aktivnost zaključil v Tovarni kos in srpov Lovrenc na Pohorju, Justina se ukvarja z ročnim delom, je že devetnajst let članica ročnodelskega krožka Pikapolonica, njeni izdelki krasijo stanovanja hčerk, vnukic, prijateljic. Uživa ob vnukih, vrtnarjenju in ob doma pridelani zelenjavi, tudi brez rož ne gre. Toneta srečate vsaki dan na obveznem sprehodu s psičko Asto, včasih se pridruži tudi Justina.

Pravita, da posebno uživata na domačem balkonu s prelepim razgledom na Kumen, Glažutarsko polje, sploh pa pozimi, ko je vlečnica še delala.

Njun nasvet za petdeset let uspešnega zakona je: ljubezen, razumevanje, spoštovanje, odpuščanje, dosti medsebojnega pogovarjanja, skratka živeti je treba življenje vsak dan posebej.

Oba si želita zdravja in da bi še dolgo uživala s svojo družino.

P.S. Zlato poroko sta praznovala z družino in prijatelji v Puščavi v gostišču Kores. Takrat je Tone posebej svoji Justi-

ni zaigral svoje avtorske pesmi z ansamblom Nikoli ni prepozno. Bilo je veselo in tudi kakšna solza sreče se je utrnila.

Tudi mi v društvu se pridružujemo njunim željam.

Marjana Perklič

SPOMIN NA MAMO!

MAMA PREDRAGA NAŠA SI BILA,
KO SONCE JE VZŠLO, ZA NAS SI ŽE SKRBELA,
DA OTROCI VSI TVOJI SREČNI BI BILI,
TAKO VEDNO SI ŽELELA.

POŠTENO SI NAS VZGAJALA V LEPI LUČI,
DA DOBRO V SVETU ŽIVELI BI VSI,
BILA SI SKROMNA IN PRIDNA VSE DNEVE, NOČI,
OJ, MAMICA ZLATA BILA SI TI.

OTROCI PRERASLI SMO ŽE V MOŽE,
SPOMIN NAS ŠE VEDNO VEŽE NA TE,
DOMOV SI HODILA, A TEBE VEČ NI,
OJ, MAMICA, KJE SI ZDAJ TI.

TONE HRIBERŠEK

Iskrene čestitke ob zlati poroki tudi Jožetu Petriču in ženi Roziki.

V nedeljo, 26. septembra 2010, sta Jože in Rozalija Petrič praznovala visoki in častitljivi življenjski jubilej; v farni cerkvi v Lovrencu na Pohorju sta imela zlato poroko. Obred je opravil domači farni župnik gospod Jože Hrastnik. Ta pomemben jubilej sta dočakala še dokaj čila in pri moči, za kar jima kot sosed pristrčno čestitam in srčno zaželim, da bi ljubi Bog jima naklonil še dosti zdravja, sreče, uspehov, zadovoljstva in veselja, da dočakala še veliko bi pomladi, med svojimi, ki ju imajo srčno radi; to vama iz srca želi vajin hvaležni sosed

Jožef Javornik.

ZELIŠČARSKI KROŽEK »SRČNA MOČ« PRI DU LOVRENC NA POHORJU

Pater Simon Ašič je v eni izmed svojih knjig zapisal: »Naravo v naši lepi deželi je Bog bogato obdaril. Ko nabiramo cvetje in liste, ko kopljemo korenine in lupimo lubje, mislimo tudi na to, da ne bomo povzročili opustošenja, ampak da bomo bogastvo narave, ki nam je podarjeno, le blago razredčili. Nabiramo toliko, kolikor bomo porabili v enem letu.«

Zeliščarji našega krožka se tega tudi držimo. V mesecu marcu, ko se je prebudila pomlad, smo pričeli s svojimi srečanji. Že v mesecu aprilu pa smo postali aktivni. Nabrali smo čemaž, sodelovali s svojimi zeliščnimi namazi, ko je PD Lovrenc praznovalo svojo 40-letnico. Prav tako so naše dobre namaze in napitke lahko poskušali v Mariboru na Viških kulturnih dnevih. Mislimo, da so jim bili všeč, saj so nas omenili v svojem časopisu na Hrvaškem.

Meseca maja smo nabirali zelišča in pričeli z izdelavo tinktur, mazil, napitkov in s pripravo zelišč za čajne mešanice. Tudi ta mesec smo bili aktivni v kraju. Z ročnodelskim krožkom Pikapolonice smo sodelovali na njihovi razstavi, z manjšo razstavo zelišč, z namazi in s prodajo naših izdelkov. Naši krajani in gostje iz Maribora so lahko naše namaze ponovno okusili na predavanju o Indiji »Ko se čas ustavi«, ki ga je izvedla Knjižnica Lovrenc.

V mesecu avgustu, ko potekajo Jezernikovi dnevi, smo še posebno zaželeni in tudi letos ni bilo nič drugače. Pripravili smo samostojno prireditev, na katero smo povabili gospoda Jožeta Kukmana, da nam je predaval o zeliščih in glini. Ob tej priložnosti smo obiskovalcem pripravili pogostitev in ponudili naše izdelke, katere je pohvalil tudi gospod Kukman. Predavanje smo popestrili z razstavo zelišč. Sodelovali smo na literarnem večeru pri Ladejenku, kjer je bila gostja večera gospa Fani Okič. Večer smo obiskovalcem polepšali z našimi namazi in veseli smo, da po njih vedno bolj posegajo tudi otroci. Vleka vrvi je pritegnila mnoge Lovrenčane in goste in del prireditve smo bili tudi zeliščarji. Vzeli pa smo si čas tudi za druženje in izobraževanje. Obiskali smo Žiče in Dvorec Trebnik.

Ob koncu meseca septembra pa smo bili s svojimi izdelki prisotni na »Festivalu za tretje življenjsko obdobje« v Ljubljani.

Sredi meseca oktobra smo sodelovali z OŠ Lovrenc, na »Dnevu zdravja«. Prisotni smo bili na razredni in predmetni stopnji. Predstavili smo jim različna zelišča za pripravo čajev, pomagali otrokom pri izdelavi zeliščnih namazov, pri kuhanju mazil in sokov. Otroci so uživali in z zanimanjem sodelovali. Mi pa smo bili ponosni, da lahko svoje znanje posredujemo prav njim.

V zimskem času ne bomo povsem počivali. V mesecu decembru načrtujemo ČAJANKO, na kateri bomo ob pitju dobrih zeliščnih čajev prisluhnili zanimivemu predavanju. Ne samo telo, tudi duša utegne biti bolna. Lahko pa to preprečimo z zdravim načinom življenja in z domačimi zdravili, ki niso bili še nikoli tako zaželeni, kot so sedaj.

Jana Kraner

USTANOVITEV STRANKE DeSUS PRI DRUŠTVU UPOKOJENCEV LOVRENC NA POHORJU

Bilo je v četrtek, 13. maja 1999, ko je bila konstituirana in ustanovljena stranka DeSUS; zbrali smo se v gostišču Sgerm v Recenjaku in seja se je pričela ob 18. uri. Bili smo v velikem prostoru tega gostišča. Sejo je sklical in jo vodil takratni predsednik Društva upokojencev Jože Javornik. Na seji je bil podan predlog, da postane prvi predsednik te stranke Edvard Goričan starejši; predlog je bil soglasno sprejet. Na seji je sledila izvolitev desetčlanskega odbora in nadzornega odbora v naslednjem sestavu:

I. za odbor:

1. Edvard Goričan za predsednika,
2. Jože Javornik za podpredsednika,
3. Marjana Perklič za tajnico,
4. Milena Fornezzi za računovodkinjo,
5. Dušan Fornezzi za člana,
6. Otmar Tomažič za člana,
7. Jože Španbauer za člana.

II. za nadzorni odbor:

1. Antonija Sgerm za predsednico,
2. Štefan Konec za podpredsednika,
3. Anton Hriberšek za člana.

Desetčlanski odbor in nadzorni odbor smo izvolili zato, ker je takratni predsednik Društva upokojencev menil, da bo glede na število članstva pri Društvu upokojencev čez nekaj časa tudi pri stranki DeSUS-a sto ali več članov. Na seji je bila prisotna tudi Rozika Hodnik.

Po ustanovitvi stranke DeSUS in izvolitvi odbora in nadzornega odbora je takratni predsednik društva Jože Javornik predal besedo novoizvoljenemu predsedniku DeSUS-a Edvardu Goričanu. Na seji je bil prisoten tudi mentor gospod Dolinšek iz Selnice ob Dravi.

Dandanes, ko pišem ta pisni prispevek na podlagi obstoječe dokumentacije, je sreda, 20. oktober 2010, in sedaj

ima stranka že nad sto članic in članov. Stranka DeSUS je postala ena močnejših strank v Občini Lovrenc na Pohorju. V prihodnje bomo zbrali še več članic in članov za stranko DeSUS. Posebna zahvala gre Antoniji Sgerm, ker ima velike zasluge za pridobivanje članstva, za kar se priporočamo tudi v prihodnosti.

Že drugo mandatno dobo je predsednica DeSUS-a gospa Marjana Perklič; želimo ji veliko uspehov.

Na začetku sta članstvo pridobivala takratni predsednik društva in pa Anton Hriberšek. Bila sta osebno na terenu in zbrala toliko simpatizerjev, da smo lahko sklicali sejo in ustanovili stranko DeSUS. Da se DeSUS ustanovi pri Društvu upokojencev, je začutil potrebo takratni predsednik društva Jože Javornik, ki je bil sedemnajst let predsednik društva.

Stranki DeSUS želimo veliko uspehov in veliko število članov.

Urednik časopisa

NAJLEPŠI ČAS

Stara modrost pravi, da je življenje kot zgodba. Ni pomembno, kako dolga je, ampak kako dobra je. Želimo si, da bi živeli dolgo dobro zgodbo svojega življenja. Morda je človek žrtev svojih genov, v katerih so zapisani usoda, zdravje in dolžina njegovega življenja. Na vse to pa človek lahko vpliva v veliki meri sam. Živeti v zlati kletki, izoliran od vseh dejavnikov, ki bi človeku ne koristili, bi bilo neumno, ko pa vemo, da je prava zmernost tudi koristna. Pri vseh dejavnikih je treba prepoznati in oceniti, kaj je še dopustno pri stresu, osamljenosti in v pregrehah, ki so v manjši meri tudi dopustne in koristne. Ne smemo pa pozabiti na fizično aktivnost, na smeh, na kakovost hrane in na to, da tudi v naših letih lahko živimo polno življenje.

Naše življenje je res kot letni časi. Mladost je pomlad, srednja leta so vroče poletje, starost je kot jesen, ki pokaže svojo letino, ki jo uživamo sedaj, ko smo upokojeni. Upokojitev je eden od trenutkov, ki ga doživljamo kot prelomnico, zato je treba vsak dan izkoristiti, ker vemo, da dneva ne moremo zadržati, lahko pa ga lepo preživimo. Upokojitev lahko primerjamo z vrhom lestve, po kateri smo plezali vse življenje, naposled pa lahko uživamo v razgledu. Upokojitev prinaša veliko lepega, čas, s katerim lahko sami razpolagamo, vnučke, potovanja, konjičke in še veliko drugega. Naj ne bo odveč nasvet: vzemimo pod drobnogled naše družabno življenje, odnose in ljudi, ki nas obdajajo. Ugotovimo, kaj nas veseli in navdušuje, kaj pa bremeni. Želeti si moramo biti zdravi, mladostni in vitalni in veliko razmišljati o tem, kako to doseči. Najbolj pomembno je, da razmišljamo pozitivno in se veselimo vsega, kar bomo lahko počeli. Verjemite, da je denar namenjen zdravju in dobro počutje najboljša naložba.

Žal pa številne upokojence spremljajo razne bolezni. Zapišimo si pa je treba, da starost ni bolezen, kajti če bi bila, bi bili vsi stari ljudje bolni. Ob upokojitvi je pomembno predvsem, da ohranimo prijateljstva iz službe pa tudi to, da sklepamo nova.

Življenje v pokoju naj bo obdobje, ko bomo počeli stvari, ki nas najbolj osrečujejo. Zato moramo biti vselej dovzetni za nove dejavnosti in vznemirjanja, ki jih prinaša življenje. Vsi čutimo potrebe po ljubezni in pozornosti, te potrebe pa lahko zadovoljimo ob pomoči drugih, zato so za nas pomembni partner, otroci, prijatelji ali pa društva, v katerih najdemo različne načine za zadovoljevanje svojih

potreb. Pozabiti pa ne smemo tudi na urjenje uma: rešujemo križanke, pišimo, slikajmo, rišimo, morda bomo prav sedaj našli v sebi tudi skriti talent. Ugotovili bomo, da je prav to življenjsko obdobje najlepše doslej.

Anica Mithans
DU Ribnica na Pohorju

ROČNODELSKI KROŽEK »PIKAPOLONICA« 2009/2010

Napočil je čas, da pregledamo naše delo od oktobra 2009 do maja 2010.

V tem času smo se sestajale v naši šoli ob četrtkih po dve uri. Pred našim delom smo poučevale osnovnošolce začetnih veščin šivanja, kvačkanja in pletenja po eno šolsko uro. To so bili šolarji nižjih razredov in sami so se poimenovali »MALE PIKAPOLONICE«. Delali so zavzeto in uspešno. S svojimi izdelki so sodelovali na razstavi »VELIKIH PIKAPOLONIC«.

»PIKAPOLONICE« smo dokaj močan krožek, saj nas je enainštirideset. Kaj delamo? Kvačkamo, šivamo v različnih tehnikah ter delamo različne izdelke iz ostankov. Delamo po načrtu, ki ga sprejememo na prvem srečanju v mesecu oktobru. No, tudi na učenje ne pozabimo, saj je pri tem delu vedno nekaj novega. Tudi me smo učile članice sosednjega krožka »MARJETICE« iz Selnice ob Dravi, in sicer tehniko biserne čipke. Na razstavah sosednjih in daljnih krožkov pa tudi me najdemo kaj novega – zanimivega tudi za nas.

Obiskale smo mednarodno razstavo vezenja v Velenju, kjer smo spoznale nekaj novega, dobile nekaj vzorcev in sklenile nova prijateljstva. Naučile smo se vez – palestrina vbod, ki smo ga uporabile pri izdelkih za našo razstavo.

Ob zaključku našega dela v mesecu maju smo postavile uspešno razstavo v šoli. Razstavo smo odprli s kulturnim programom v petek, 28. maja 2010, in je bila odprta še v soboto in nedeljo. Otvoritev si je ogledalo veliko ljubiteljev ročnega dela, prav tako smo bile zadovoljne z obiskom v soboto in nedeljo, kar je razvidno iz knjige vtisov. Obiskali so nas Lovrenčani in člani sorodnih krožkov iz bližnje in daljne okolice. Našo razstavo je počastila s svojim obiskom predsednica ZDUS-a gospa Mateja Kožuh Novak.

V času »JEZERNIKOVIH DNEVOV« smo priredile enodnevno razstavo »IZDELALI SMO DOMA«. Poleg »PIKAPOLONIC« so na razstavi sodelovali krajani in ročnodeski krožek »MARJETICA« iz Selnice ob Dravi.

Na prošnjo nekaterih društev v kraju smo pomagale z našimi izdelki (prtički), ki so jih uporabili pri svojih srečanjih.

Tako smo letni plan dela, ki smo si ga zastavile oktobra 2009, v celoti izpolnile.

Nismo pa pozabile na glavno plat – to je druženje. Zato smo naše ekskurzije izkoristile tudi za to, da smo se povesele. Prav tako nismo pozabile na rojstne dneve naših članic, ki smo jih veselo praznovali.

Na koncu naj zapišem, da bomo s takšnim delom nadaljevale tudi v prihodnje, dokler nam bo služilo zdravje – smo namreč vsako leto starejše. Ampak se še ne damo.

Za »PIKAPOLONICE«
Milena Fornezzi

Pikapolonice in zeliščarke!

Devetnajsta otvoritev razstave Pikapolonic
stvarnost je postala,
v zelo lepem številu smo se zbrali,
da bi otvoritev razstave bučno praznovali
in lep spomin na razstavo v srcu svojem ohranjevali.

Vsa nastopajoča ekipa že je zbrana,
z lepim kulturnim programom zasnovana,
lepe točke v programu bodo predvajali,
čudovite melodije nam igrali.

V cvetočem mesecu pomladi smo se zbrali,
da bi rezultate dela Pikapolonic in zeliščark
praznovali,
izdelava bisernih nam čipk stvarnost je postala
in razstavi priznanje je podala.

Pika, pika, pikajo,
zraven pa dobre volje so,
pridne kakor čebelice,
so naše Pikapolonice.

Naj odmeva čudovita nam razstava,
delo naših pridnih rok,
naj bo znano daleč naokrog
in dobre misli odmevajo naj vsepovsod.

Naše pridne - prizadevne zeliščarke - pa na vhodu
na razstavo,
prvi prijeten in prijazen pozdrav nam dajo,
njihove izdelke nam prezentirajo,
poleg pa dobre volje so.

Dobro pripravljena razstava Pikapolonic
in zeliščark,
prešerno nas hrabri,
v srca naša nam zaželi,
da bi še na mnoga leta ostali zdravi, srečni,
pač mi vsi.

Hvala vsem skupinam in posameznikom,
ki od daleč in blizu ste prišli,
na 19. otvoritveni razstavi Pikapolonic
in 3. razstavi skupaj z zeliščarkami,
smo se zbrali pač mi vsi.

Zadnja misel pesmice se naj glasi,
da bi še na mnoga leta ostali zdravi, srečni
in uspešni pač mi vsi,
da dočakali še veliko bi pomladi,
med svojimi, ki nas imajo srčno radi.

Jožef Javornik, ekonomist

PISMO ZAHVALE

Prišel je čas, da izrečem nekaj zahvalnih besed gospodu Francu Ladineku, bivšemu županu Občine Lovrenc na Pohorju in njegovemu timu sodelavcev, s katerimi sem v času njegovega mandata sodelovala. Zaradi dobrega medsebojnega sodelovanja in posluha za pomoč ljudem v domačem lokalnem okolju, predvsem tistim, ki so se znašli v stiski ali težavi, smo, v okviru svojih pristojnosti, prav z njihovo pomočjo pomagali z različnimi oblikami pomoči.

Med Centrom za socialno delo Ruše in Občino Lovrenc na Pohorju je vsa leta, v času mandata župana Franca Ladineka, potekalo zelo dobro sodelovanje. Tega sodelovanja posamezniki oziroma tisti, ki jim je bila nudena pomoč v lokalnem okolju, niso mogli prepoznati, to sodelovanje je bilo predvsem podprto z materialnimi sredstvi, s katerimi nam je bila zagotovljena finančna podpora, da smo ob tem, ko smo ugotovili, da nekdo potrebuje pomoč, le-to lahko tudi izpeljali.

Za dobro sodelovanje je v prvi vrsti najpomembnejše, da ko iščeš pomoč, imaš več upanja, da boš lahko tudi pomagal,

če ti na drugi strani prisluhne župan s srcem in blizu ljudem. Gospod Franc Ladinek je zagotovo takšna oseba, to lahko potrdim iz lastnih izkušenj in medsebojnega sodelovanja.

Starejšim, odmaknjenim na rob družbe, zlasti če živijo sami in nimajo veliko stikov s sorodniki, je potrebno pomagati na terenu, vse z namenom preprečevanja osamljenosti in izključenosti, ki sta zelo pogosta v času, v katerem živimo. Starejši ljudje se nemalokrat počutijo osamljene, odrinjene in prezrte. Vsak trenutek, ki jim ga posvetimo, jim lahko polepša in osmisli še tako težke življenjske okoliščine. Biti sam in osamljen ni ista stvar, vendar menim, da je ta skupina prebivalcev ogrožena, saj stiska ne izhaja le iz slabega premoženjskega stanja, najpogostejše so pri tem depresije. Naše poslanstvo je, da s posameznikom navežemo dober stik in skupaj z njim odkrijemo nove možnosti, da preprečimo izključenost in osamljenost. Ta oblika pomoči je terensko delo oziroma obiski na domu, v domačem okolju, z namenom, da se ostarelim ali osamljenim pomaga osmisлити življenje, vzpostaviti stik z zunanjim svetom in jim omogočiti čim dlje ostati v svojem domačem okolju.

Za oblike pomoči, ki se izvajajo v okviru preventivnih dejavnosti, na terenu, s strani države ne prejmemo finančne podpore. S tem, da le prepoznavamo potrebe ljudi v lokalnem okolju, nastalih težav ne rešimo, potrebna je tudi finančna podpora, da lahko programe pomoči tudi izvajamo. Če v občini posluha oziroma soglasja za finančno podporo ni, se programi ne morejo izvajati, saj je sama izvedba v celoti omogočena le ob podpori lokalne skupnosti.

V Občini Lovrenc na Pohorju trenutno izvajamo tri preventivne programe (za otroke kot dodatno učno pomoč, za starejše osebe ter za osebe s težavami v duševnem zdravju), za katere nam nudi finančno podporo občina. S tovrstno pomočjo smo mnogim že pomagali, nekateri so te pomoči še vedno deležni. Zahvala, da se ta pomoč lahko nudi, torej ne gre samo nam, ki pomoč izvajamo, temveč v prvi vrsti županu in kolektivu, ki so pokazali razumevanje za soljudi, potrebne pomoči, in bili pripravljeni pomagati na tak način, da so podali soglasje k financiranju programov.

Niso le lokalne ceste, vodovod, kanalizacija in izgradnja druge infrastrukture vidik, po katerem bi »ocenjevali« župana in njegove aktivnosti, so tudi druge, za mnoge neprepoznave dejavnosti, kot je socialnovarstvena dejavnost, ki pa ni tudi tako nepomembna, kot je neprepoznavna širši družbi v lokalnem okolju. Tisti posamezniki, ki pa ste bili takšne pomoči deležni, ali pa svojci tistih, katerim smo pomagali, pa se boste zagotovo strinjali, da so programi pomoči na terenu, na domu, nujno potrebni, tudi z namenom, da posameznik ostane čim dlje v domači oskrbi, v okolju, na katerega je navezan, saj je to njegov edini pravi dom.

Še enkrat iskrena hvala za izkazano zaupanje in dobro medsebojno sodelovanje ter finančno podporo, tako v imenu kolektiva Centra za socialno delo Ruše kakor tudi v imenu vseh tistih, ki so bili pomoči deležni. Ob vaši zaslugi smo lahko mnogim pomagali, pa četudi včasih le z majhnimi dejanji, kot je opora pri iskanju smisla v življenju.

Simona Eferl
Direktorica Centra za socialno delo Ruše

LOVRENŠKE ANEKDOTE

Le norec daje

Maks in Aleš sta prešala mošt. Juršnik ju je 'pičil': »Zdaj prešata, potem bosta pa 'tolala'. Tisti ni nor, ki vzame, nor je tisti, ki da!«

Obljubljenih dreves ni več

Franček Vedenik je zidal hišo. Juršnik mu je ponudil: »Grega, ti bom pokazal smreko, ki jo dobiš za 'rušt'.« Franček ni imel časa, pa ga je prosil: »Drugič.« Čez dober teden Franček reče Juršniku za tisto smreko. »Je pa ni več,« je užaljeno odvrnil Juršnik.

Napoti trugla

Župnik Oblak je ob pogrebu s kadičnico pristopil k trugli sredi cerkve in začel truglo kaditi. S kadičnico se je preveč približal trugli, zadel vanjo in žerjavica se je razsula po tleh. »Kdo je tako sem postavil truglo?« se je razjezil.

Zakaj poroka v sredo

Moški je prišel prositi, če bi lahko imel poroko v sredo. Začudena matičarka Vera ga je pregovarjala, naj raje v soboto. Ni se dal prepričati. »Zakaj pa ravno v sredo?« ga je vprašala. »Ne bi rad imel nedelje pokvarjene!« je bil odgovor.

Vojska bo

Klavžarca je bila mirna in boječa ženska. Znanec, ki je to vedel, jo je dražil: »Gospa Klavžar, vojska bo!« »A res?« se je prestrašila Klavžarca. »Res, res, Hrvati so že v Zagrebu,« je utemeljil znanec. »Moj Bog, naš Franček pa ravno v Zagrebu služi vojake,« je zajokala.

Sosed ne je jaje

Julč Žvikart je med obema vojnama stanoval na Ruti. Za soseda je imel Adama. Nekoč sta se, kot vsi 'dobri' sosedje, skregala in nista govorila dalj časa. Julč je ugotovil, da soseda Adam ne je več kurjih jajc, zato ker je hodil Žvikartov petelin Adamove kure 'trantat'.

Odsekano uho

Francek je bil kot otrok ministrant. Za veliko noč si je iz branja pasijona zapomnil, da je sveti Peter hlapcu velikega duhovnika, ki je s tolpo prišel prijet Jezusa, odsekal uho. Francek je bil dober opazovalec in ob spominu na odsekano uho je ob srečanju s pleskarjem Renatom (stanoval je pri Portu nasproti pošte!) opazil, da nima enega ušesa. »Moj Bog, to je tisti hlapec!« je Franceku šinilo v glavo. Odgovora na vprašanje: »Samo kako, da je še vedno živ!« si pa v svoji glavi ni znal najti.

Mazanje zavor

Roman je bil nekaj časa vodja transporta pri kmetijski zadrugi. Kot izučen krojač je bil bolj 'levi' za tehniko. Ko

si je kupil fička, ga je motilo, da zavore cvilijo. Sklenil je temu sam napraviti konec. Lotil se je fička doma pri Kuhnu. Mimo je prišel njegov šofer Ervin Šumer in ga vprašal, kaj dela. »Zavore mi cvilijo, pa jih moram namazati!« je odvrnil. »Te jih pa le dobro namaži,« je njegovo 'strokovnost' smeje se potrdil Ervin.

»Štelanje« ventilov na mopedu

Na kmetijski zadrugi so v transportu imeli pokvarjen moped, ki ga nihče ni znal popraviti. Arno, ki je imel daleč na delo, je zaprosil zanj. Odpeljal ga je, ga 'zrihtal' in se drugi dan veselo pripeljal z njim v službo. Kolegi so se čudili in ga vprašali, kaj je naredil z njim. »Ventile sem mu 'naštetal', pa gre,« je Arno resno odgovoril prisotnim 'strokovnjakom', ki niso vedeli, da dvotaktni motor mopeda nima ventilov.

Žena z rogovi

Na Činžatu je deloval 'knidohter' – danes bi rekli zdravilec, ki je diagnozo bolezni postavil na podlagi prinesenega urina. Neki moški je hotel iz njega briti norce in mu je v steklenički prinesel kravji urin, češ da je njegova žena zelo bolna. »Pa je res zelo bolna,« mu je po pregledu urina potrdil Knidohter. »Pojdite hitro k njej in se ne čudite, če so ji med tem že zrastle rogovi!«

Talent za note

Ivo Miklavc je v osnovni šoli pri pouku petja, ki ga je imel Jože Petrun, zadremal. Petrun je na tablo narisal notno črtovje z notami in učence spraševal po imenih not. Zagledal je Miklavca, da spi in ga poklical. Ivo je v zadregi s »Ha?« dvignil glavo. Petrun je navdušen dejal učencem: »Vidite, Miklavc spi pa vendar ve, kako se imenuje nota!« Na črtovju je bila namreč res nota 'ha'.

Poslabšanje spomina

Franček je svojemu svaku zaupal, da mu je zdravnik priporočil tu in tam kozarec ali dva rdečega vina za krepitev zdravja. Potožil pa je, da se ne spomni, da bi si ga natočil. Svak mu je dejal, da tudi njega zapušča spomin, vendar malo drugače. On, da rad pozabi, da je že pil in si vina znova natoči.

Levi mojster

Herman je v skladišču Jeklotehne kupoval sveder. Vzel je enega. Doma je poskusil, a sveder ni rezal. Nabrusil ga je, a zaman. Po temeljitem ogledu je spoznal, da ima sveder levi navoj in ni primeren za njegov namen. Odnese ga je nazaj in se razkuril nad prodajalcem, da mu je dal levi sveder. »Sveder je že pravi, samo vi ste levi, če vzamete levi sveder za desno vrtnanje.«

Žena predolgo v porodnišnici

Tunča je imel ženo v porodnišnici. Zdelo se mu je predolgo, ker mu je doma samemu trda predla. Šel je na pošto in telefoniral v porodnišnico: »Puošlite mi hijtro ženo damu, jest nejmam kuoga, de bi mi kouhau!«

Franc Bečan

Naše Pikapolonice

Naše brhke Lovrenčanke,
v šoli tam se zbirajo.
Vse so vnete kvačkarice,
rade tudi šivajo.
Pepca, Tončka, Micka, Frančka,
med njimi je tudi kakšna Ančka.

Kar precej je teh deklet,
vse so Abrahamovih let.
Enkrat v tednu pohitijo,
da se v družbi tam dobijo.
Kvačkajo in šivajo,
da jim igle škripajo.

Marsikdaj pa se zgodi,
da pri kvačkanju sreče ni.
Če preveč so klepetale,
zanke so se jim zmešale.
Prav nič jih ne skrbi,
če napaka se kje naredi.

Kar narobe skvačkajo,
doma lahko dol sparajo.
V družbi jim je res lepo,
zato se večkrat srečajo.
Želja pa je vseh deklet,
da bile bi skupaj še mnogo let.

Dikapolonica – Vlasta Šmigoc

KEGLJAŠKA EKIPA OBČAN!

Ekipo vodi predsednik Dušan Pernat, univ. dipl. ekon., ki ga imamo radi, saj je uspešen vodja in organizira piknike in občni zbor.

Vsak petek ob 19. uri se dobimo pri Skačanju, potem pa imamo od 19. do 21. ure trening. Na treningu se dobro počutimo; posebno takrat, kadar keglji dobro padajo. Temu primerno je tudi vzdušje oziroma razpoloženje v ekipi. Takrat, ko je razpoloženje dobro, se krepi naše prijateljstvo, naša sloga in utrjuje uspešnost naše ekipe, ki ne soglasja ne pozna, ampak je enotna.

Med letom imamo po tri piknike in na koncu še uspešen občni zbor, ki je običajno v mesecu februarju v

gostišču Sgerm v Recenjaku in se nanaša na preteklo leto. Na piknik povabimo vedno tudi žene oziroma soproge in veseli smo, če se jih čim več udeleži, saj so cenjene in spoštovane dame med nami.

Praznujemo tudi rojstne dneve članov ekipe. Financira jih vsak sam, ko praznuje rojstni dan. Takrat se imamo prijetno in veselje nas druži in utrjuje. Velikokrat ostane še lep spomin na praznovanje posameznega rojstnega dne tudi v naslednjih dneh ali v naslednjem obdobju, včasih pa tudi za vedno. Ko se med tednom srečujemo, pa vprašamo drug drugega, ali se v petek vidimo? Običajno sledi odgovor da!

Ekipa Občan obstaja že precej preko triindvajset let. To je dolga doba in v ekipi smo med seboj prijatelji. Spoštujejo drug drugega in imamo med seboj korektne odnose.

Zadnji piknik v letu imamo za miklavževo v mesecu decembru (v prvi dekadi meseca). Takrat je zunaj vse sneženo, običajno že snežna odeja pokriva zemljo, mi pa smo na kegljišču na toplem. Na vsakem pikniku se pa imamo vedno prijetno.

Vsem v ekipi želim dosti zdravja, sreče, uspehov, zadovoljstva in veselja z željo, da vsi dočakali še veliko bi pomladi, med svojimi, ki Vas imajo srčno radi.

Urednik časopisa Upokojenec
Jožef Javornik, ekonomist

Teti oziroma svakinji Jerici ob 80-letnem praznovanju!

Jerica, ko 80. rojstni dan slaviš,
želimo Ti, da ga dobro počastiš,
naj Te sreča spremlja vsepovsod,
kjer koli Te bo vodila pot.

Iz srca privre nam vroča želja,
da bi ljubi Bog naklonil Ti še dosti zdravja,
sreče, uspehov, zadovoljstva in veselja,
da dočakala še veliko bi pomladi,
pa tudi še devetdeseto leto,
za kar čestital Ti bi srčno rad,
Tvoj ljubi dragi brat.

Jerica, rada v življenju v cerkev si hodila
in Boga prosila,
da poleg ostalega nakloni Ti še varnost,
kar dandanes v življenju nujno potrebuješ.

Vsem, ki Jerici v življenju so pomagali
in ji kaj dobrega storili,
Bog povrni njim stoterokrat,
to naše srčne želje so.

Jerica, prisluhni času, ki prihaja,
odpri mu dušo in srce,
le tako ostane človek dolgo mlad,
ker v srcu nosi pomlad.

Jožef Javornik, ekon.

Uporabil 25. julija 2010

UTRINKI IZ SPOMLADANSKEGA IZLETA NA POHORJE

Pomlad je bila na obzorju, vse je že dišalo po njej. Na Pohorju je ta čas (začetek maja) še nekoliko ostro, kopnijo še zadnji sledovi strnjenega snega, ostre sape pihajo od Savinjskih Alp, od Karavank in zasneženih avstrijskih gora ter majejo prve nežne pomladne cvetke. Mehke stezice te vodijo preko neskončnega gorskega hrbta, mimo širnih oblih golic in mimo visokih smrek, na katerih se igrajo mnogoštevilni krivokljuni. Oko se pase na prebujajoči se naravi in uho se kar ne more naužiti veselega prepevanja drozgov, kovačkov in drugih gozdnih pevcev. Vsa ta pestra slika združuje v sebi mir, ljubkost, milino in mikavnost, združeno z veličastnostjo.

Ni bil več daleč dan, ko naj bi zablestel zeleni list na bukvi ali jerebiki, zato sem se odpravila opazovat te čudeže narave. Obuta v udobne punčoh, s prigrizkom v malhi in z daljnogledom okrog vratu sem bila kar pravšnja za v hosto. Pohorje nudi v vseh letnih časih toliko sprememb, zanimivosti in užitkov, da se na njegove poti rad spet povrne vsakdo, ki jih je že vsaj enkrat prehodil in doživel. Zeleneči gozd, vonj cvetlic ob gozdnem robu, fratah, gajih in livadah, kлокotanje komaj prebujenih potočkov ..., vse to se zliva v ubrano melodijo, ki odmeva vsepovsod, najbolj pa v srcu prijaznega človeka. Koliko jagod, ostrožnic, borovnic, malin, brusnic in lešnikov bo dozorelo poleti za vsakogar, zlasti za mestne pohodnike in izletnike!

Razmišljala sem na kateri konec Pohorja naj se tokrat podam in se kmalu odločila – Skomarje. Skomarje je tisti pohorski kraj, ki me vedno znova pritegne. Vas je nedaleč od Zreč in leži na nadmorski višini 950 metrov. To je majhna strnjena vasica s hišami, zidanimi v breg, da so zavarovane pred snežnimi zameti in viharji. S Skomarja lahko občuduješ vso našo raznoliko pokrajino od Prekmurja, Slovenskih goric, Dravskega polja do zasneženih orjakov Savinjskih Alp, Raduhe, Plešivca in še nešteto vasi, ki so vmes. Ta idilična vasica pa ni za izletnika ali pohodnika pomembna samo zaradi prekrasnega razgleda, temveč tudi zato, ker se je tam rodil pomembni pohorski pesnik Jurij Vodovnik. Rodil se je leta 1791 in bo torej prihodnje leto minilo že 220 let odkar se je rodil ta častitljivi mož. Šolani ljudje ga bolj malo poznajo, ker navadne slovenske slovstvene zgodovine zanj nimajo prostora.

Z avtom sem se torej zapeljala do Zreč, od tam pa peš proti Skomarju. Hodila sem po poteh, po katerih je vse svoje življenje hodil in zlagal pesmi naš Jurij Vodovnik. Bil je nadarjen pesnik z močno ustvarjalno silo, saj je znal ob vsaki priložnosti ali povodu s svojimi duhovitimi pesmimi zabavati, pa tudi učiti in celo vzgajati velik del svojih kmečkih poslušalcev. Na šaljiv način je znal povedati tudi pikro resnico. Prav zato so vse njegove pesmi prešle v zavest ljudstva, med katerim je živel. Na njegove pesmi smo še danes lahko Pohorci ponosni, saj najmanj, kar si zasluži, je ceniti njegove ohranjene zapise.

Hodila sem in hodila ter se v mislih spominjala Vodovnikovih pesmi, ki sem si jih zapomnila ob kdove kakšnih prilo-

žnostih. Spomnila sem se one: »Tu v gradu so grofi in knezi stanvali, ženkali so, peli srebrni pokali. Zdaj sove neznan-sko se tamkaj dero, za tisto gospodo vigilje bero.« Še posebej ostro pa je Vodovnik nastopil proti vitanjskim mesarjem, ki da prodajajo staro, trdo goveje meso za telečje, razpečavajo meso obolelih krav in neusmiljeno navijajo cene.

*»Kupil sem ga vendar stari jur,
kuhal sem ga celih osem ur.
Pa ga nisem mogel jesti,
moral sem ga z mize nesti,
ker je bilo trdo kakor kozji rog,
stari Jurček pa čekanov nima več okrog.
Kdor debele vole 'ma,
vse v Vojnik jih pelja,
za vitanjske mesnice
dobre suhe so telice.«*

Ponorčeval se je tudi iz deklet: »Nektera je clo taka, se lišpa na vso moč, je pisana ko sraka, še v kikli ima obroč. Le tedaj jo res veseli, da vse okrog nje šumi, da je široka kakor pav, le tedaj ji je prav.« Dolžan ni ostal niti župniku, o katerem takole govori: Kadar pridigar pijance zadevajo zlo, pri vratih (v cerkvi) Pohorci zavija z glavo: »Ne morejo živeti, pijancev trpeti, sami pa ga koj pijejo zloj!«

Takole sem se v mislih spominjala Vodovnikovih pesmi in nenadoma sem pred seboj zagledala lovsko prežo. Kot lovka po srcu in na papirju mi je v veliko veselje 'obiskovati' tudi lovske preže, ki je vsaka nekaj posebnega in iz vsake je prav poseben razgled. Zakadila sem se po razmajani lojtri, na še bolj razmajano in trhlo lovsko postojanko, ki je čepela kakor pravo skrivališče med gostimi vejami bukve. »Joj, če tukaj štrbunknem, bom samo še zos,« si mislim in priznam, da lepšega razgleda kljub vsemu ne bi mogla najti. Od toplega sonca omamljena sem ždela, dremala in se v mislih veselila, da bom kmalu uzrla vsaj eno zverinico. Sonce se je že poslavljal in začelo se je že mračiti, a moj razgledni štant mi ni ponudil še nič drugega kot prelep razgled in mir, ki ga je motilo kvečjemu glasno drozgovo prepevanje in donenje plahe žolne. »Le kaj bi še želela?« sem si dopovedovala in že razmišljala, kako bi sestopila iz visoke in nevarne drevesne postojanke, ne da bi se poškodovala. Toda v hipu, ko sem ritensko sestopala, sem zagledala nedaleč stran prekrasno košuto. Graciozno je stopala po zibajočem mehkelem svetu in se zvedavo ozirala, kakor bi slutila, da jo opazujem. Od daleč sta se bližala dva gamsa, v daljavi je skovikala sova, jaz pa sem ganjeno, skoraj brez diha, strmela v pričujočo idilo in nisem si upala stopiti na letvi ne naprej ne nazaj. Iz zadrege me je rešil zajec, ki je pridrvel izza obronka in prestrašil divjad, da se je v hipu porazgubila v temačnem gozdu.

Dneva, kakršnega sem preživela tistega dne, se ne da še enkrat doživeti, a vsak dan je nova priložnost ... Hvala Skomarju oziroma Cokelburgu, kakor se je vas imenovala v Vodovnikovih časih.

*Blagor teb', Skomarska fara!
Tam je še navada stara:
tista vas je Cokelburg,
taj nikdar ne pride Turk.*

*Tud' Francozov se ni bati,
jel'bi cikle v nje metati,
in če tja bi prišel Rus,
gvišno ni coklarjem kos.*

Patricija Majcen, absolventka

Žolna

Sama v parku na klopi sedim.
Sonce me greje,
da skoraj zaspim.
Iz dremeža zbudil me žolnin je trk,
saj je odmevalo skozi ves park.

Žolna je lepa pisana ptica,
glava rdeča – obarvana lica.
S kljunom preizkuša stanje dreves,
les zdrav je, al' trhel,
če v njem je mrčes.

Z njim se prehrani, da preživi.
Ji kljun je orodje, ga zlahka vrti.
Kljuva in bobna,
trka: Trr trr ...
Hrane tu v parku ne zmanjka nikdar.

Ančka Dover

Življenje

Lahko ga imaš rad,
več ali manj,
moraš ga živeti!

Dokler ti bije srce
in te noge drže,
živi čim lepše,
boljše in hitreje.
Dosegel boš pot sonca.

Patricija Majcen, absolventka

SPOMIN NA SREČANJE OB 48. OBLETNICI MATURE V MARIBORU, NA TEZNU, V GOSTIŠČU NIGRA

Zbrali smo se pri gostišču Nigra v torek, 14. septembra 2010, ob 13. uri. Po številu nas je prišlo enajst, nekateri pa so bili zadržani ali odsotni; maturiralo nas je pa osemindvajset. Sedaj živečih je še pa okrog štirinajst. Maturirali smo leta 1962 v spomladanskem roku. Lepo je, da se sedaj zberemo vsako leto in obujamo spomine na štiriletno šolanje na ESS v Mariboru. Sošolcu gospodu Bevcu se pa zahvalim, da vsako leto prinese s seboj na srečanje tudi fotoaparāt in nam naredi posnetek in tako nam ostane lep spomin na vsako naše snidenje.

Ko smo hodili na srednjo šolo, so bili časi, ko smo si delili enako usodo v razredu in smo bili dobri sošolci, zato se zadnje čase tudi vsako leto dobimo na srečanju. Povedati je pa potrebno tudi to, da pri srečanju, na katerem se vsako leto dobimo, smo vesela, živahna družba in nikakor se ne čutijo leta, ki jih imamo. Znamo biti zgovorni, saj si marsikaj povemo, prijetno se nasmejimo ob dobrem vicu in marsičemu. Na koncu nam gospod Franc Kerlatec (v šoli je bil najboljši matematik v razredu, ki je včasih tik pred vstopom profesorja v razred na tablo prikazal oziroma nakazal rešitve določenih nalog, kar je mnogim zelo koristilo) izračuna stroške pogostitve na posameznika in ti stroški so minimalni. Najpomembnejše je pa to, da smo se srečali, si marsikaj povedali, obujali spomine in vse se je zaključilo na dostojnem nivoju, ostane lep spomin vsakega posameznika na srečanju. Žal pa nam je še za vsakim živečim sošolcem, s katerim se na takem srečanju ne vidimo.

Na zadnjem srečanju je bilo govora tudi o tem, da se vsako leto v prvi polovici meseca septembra dobimo na maturitetnem srečanju; to misel vzamemo resno in korektno.

Moram povedati tudi to: »Ko se vračam z maturitetnega srečanja domov, me na avtobusno postajo običajno pelje sošolec Viktor (v razredu smo mu pravili Fika); ko je bil akti-

ven, je bil odvetnik v Mariboru, sedaj so mu pa leta prinesla vse tisto kot vsem nam – njegovim sošolcem.« Pristrčno se mu zahvaljujem za prevoz in se še priporočam v prihodnje.

Na avtobusni postaji v Mariboru pa običajno čakam kakšno uro na avtobus za Lovrenc; običajno sedem k mizi, ki so zunaj bifeja in si naročim kavico z mlekom in pa oro. Ko počasi konzomiram to, kar sem si naročil, pa mislim na moje sošolce in opazujem mimoidoče ljudi, ki hodijo sem in tja po avtobusni postaji. Poln lepih misli sedem na avtobus, ko pride in me ob tem razmišljanju popelje v lepi lovrenški kraj, ki leži ob vznožju pohorskih gozdov.

Ko sedim za lepo pisalno mizo na društvu, dne 3. novembra 2010, in pišem ta pisni prispevek za časopis, zaželim vsem svojim sošolcem iz ESŠ dosti zdravja, sreče, uspehov, zadovoljstva in veselja, z željo, da dočakali še veliko bi pomladi, med svojimi, ki jih imajo srčno radi.

Urednik časopisa Upokojenec
Jožef Javornik, ekonomist

ZA DOBRO VOLJO

Za najin zadnji prepir sem si bil kriv sam. Žena me je vprašala, kaj je na televiziji. Rekel sem, da prah.

Sine očetu: »Ati, ali je res, da ponekod v Afriki moški ne poznajo svojih žen, dokler se ne poročijo z njimi?«
Očka nazaj: »Sine, to je povsod tako.«

V pravljičah vitez ubije zmaja in se poroči s princeso.
V praksi nikogar ne ubije in se poroči z zmajem.

Gospod Koren telefonira prodajalcu vina: »Katero vino mi priporočate za srebrno poroko?«
»Želite praznovati ali pozabiti?«

»Mami, Janez me je zasnubil. Toda on ne verjame niti v nebesa niti v pekel.«
»Nič ne de, mu bova že dokazali, da obstajata.«

Dva šejka se pogovarjata: »Obožujem športni tip ženske.«
»Jaz tudi. Včeraj sem oženil celotno rokometno reprezentanco.«

Sonja je rekla prijateljici Mateji: »Mojega moža sem spoznala v živalskem vrtu.«
»In kako si ga dobila ven?«

V zakonski zvezi vedno nastopijo tri stopnje, in sicer: na začetku on govori, ona ga posluša. Po poroki ona govori, on jo posluša. Po določenem času oba govorita, sosedje poslušajo.

»Je kaj narobe, doktor?« je vprašal pacient doktorja, ko se je ta namrščil ob gledanju laboratorijskih izvidov.
»Ta bolezen, ki jo imate, je doslej napadala samo vinsko trto!«

»Sta z možem šla kdaj ločeno na dopust?«

»Sva, lani, in bilo mi je zelo všeč.«

»Pa možu?«

»Ne vem, ga še ni nazaj ...«

Mož pride domov in reče ženi: »Pivo mi daj.«

Ta ga jezno pogleda in reče: »Kaj pa lepa beseda na P?«

Mož ji odvrne: »Pohiti!«

EKONOMSKO-PRAVNI KOTIČEK

1. VARSTVENI DODATEK

Za varstveni dodatek lahko zaprosi upokojenec/ka, če pokojnina oziroma mejni znesek ne presega 444,40 evrov na mesec, cenzus pa ne sme presegati 436,98 evrov na mesec na družinskega člana ali letno na družinskega člana 5243,76 evrov.

2. POGREBNI STROŠKI se poravnajo do zneska 507,12 evrov, vendar je potrebno predložiti ustrezne račune.

3. POSMRTNINA znaša 237,73 evrov in pripada zakoncu, ki ni bil samostojno zavarovan.

Jožef Javornik, ekon.

PRIZNANJA SMO PREJELI ŠE:

1. Srebrno priznanje župana Občine Lovrenc na Pohorju je prejelo društvo za 60-letno aktivno delovanje v avgustu 2010.

2. Zahvalo za najboljšo razstavo ročnih del od ZGORNJE-PODRAVSKE POKRAJINSKE ZVEZE DU MARI-BOR je društvo prejelo 28. oktobra 2010 v Narodnem domu v Mariboru.

1. Dopolnjevanje: Bodi to, kar si, ostalih je tako že preveč!
2. Zrcalni zapis: Lovrenčan
3. Združenka: Janez Menart
4. Seševalna piramida: 5, 2, 4, 1, 6, 3, 7, 9, 13, 11, 12, 16, 24, 23, 28, 47, 51, 98
5. Ureditve račun: $7 + 8 = 15$ ali $7 + 9 = 16$
6. Sudoku: diagonala: 6, 1, 5, 2, 3, 4; diagonala: 1, 6, 4, 3, 2, 5
7. Izpolnjevanje: Zankar, zdomec, stegno, koncil, pijuča, nektar, panter, fizika, zgodba, Navajo, Svarog, jogurt, povest.
8. Pojdi po sledi: Misel je močnejša od vsega.

KRIŽANKE

1. DOPOLNJEVANKA

B				T			
R	S	I					
	H				A	K	
		P					Č

Črkovne skupine: OSTALI, OŽE, ODI, REVE, JET, OKA vpišite v prazna polja, tako da boste skupaj z vpisanimi črkami dobili neko misel.

2. ZRCALNI NAPIS

PLEVRAŃON

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Zamenjajte vokale in prečrtajte eno črko.

3. ZDRUŽENKA

SLOVENSKI PESNIK	SOPROGA BREZ STREŠICE				KLIMAKTERIJ				SKRAJNI KONEC POLOTOKA
	J				←				

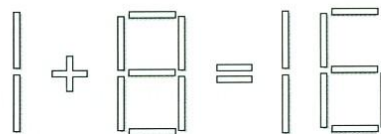
V prazna polja vpišite pojme, ki jih zahtevajo opisi in puščice združite ter preberite!

4. SEŠTEVALNA PIRAMIDA

			12		16	
				7		
	2	4				

V osnovni vrstici so vse številke od 1 do 6. Dve sosednji številki seštejte in vsoto vpišite v polje nad njima. Postopek ponavljajte do vrha piramide.

5. UREDITE RAČUN

Račun uredite, tako da premaknete le eno črtico (palčko). Rešitev je vsaj ena.

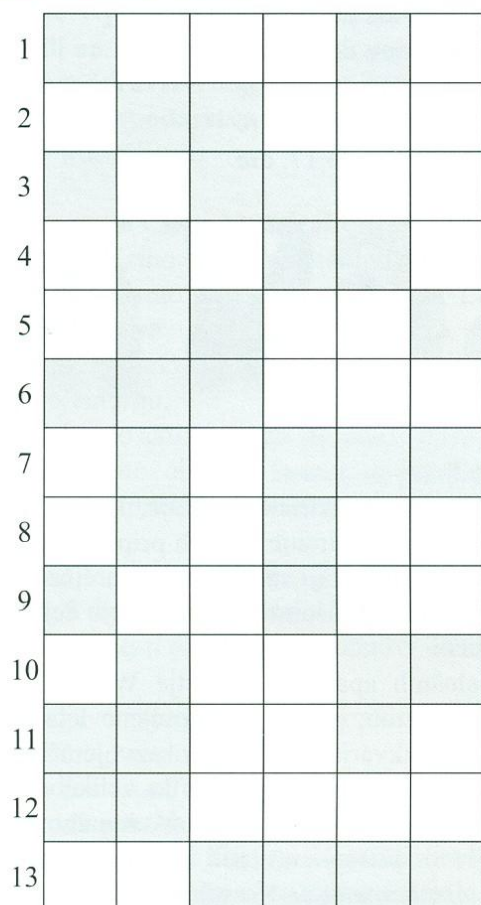
6. SUDOKO

6					
		4			2
1					
4			1		
					4

Prazna polja izpolnite s številkami od 1 do 6 tako, da bo v vsaki vrstici, v vsakem stolpcu, v vsakem manjšem pravokotniku, omejenem z debelejšimi črtami in v obeh diagonalah, vsaka izmed navedenimi števil.

7. IZPOLNJEVANKA

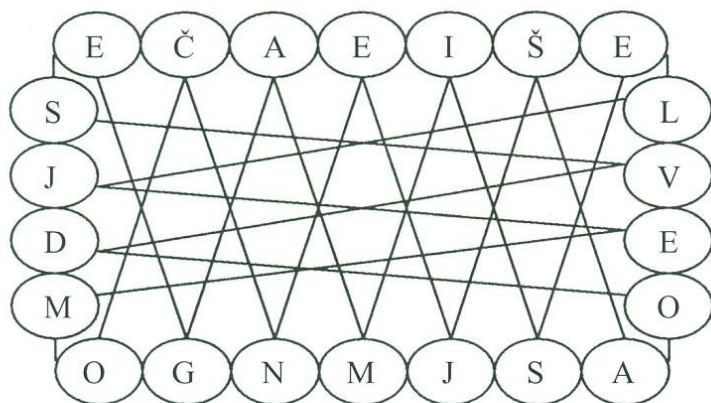

Težja beseda: Navajo

1. lovec z zanko, 2. delavec na začasnem delu v tujini, 3. del noge, 4. cerkveni zbor, 5. organ v prsni votlini, 6. sladek rastlinski sok, ki ga nabirajo čebele, 7. črn leopard, 8. nauk o naravnih pojavih, 9. resnična ali izmišljena pripoved, 10. severnoameriško indijansko pleme, 11. slovanski prabog sonca in ognja, 12. mlečni izdelek iz kislega mleka, 13. daljša pripoved v prozi, lahko tudi v verzih.

Na označenih poljih boste vodoravno prebrali misel iz knjige »Razmišljanja« našega krajana g. Ivana Pšajda.

8. POJDI PO SLEDI

Če boste našli pravi začetek in šli po pravih sledih, boste prebrali pregovor (Pomoč: začetek je v spodnji vrstici, nekje v sredini!)

Vsem sponzorjem in donatorjem
pristrčna hvala za reklamne oglase
in za sredstva, saj ravno Vi nam
omogočate redno izdajo časopisa.
Priporočamo se tudi v prihodnje!

KAJ JE SLUŠNI APARAT?

Slušni aparat, elektronski pripomoček zauheljne, vušesne ali sluhovodne oblike, v osnovi sestavljajo mikrofona, slušalka (zvočnik) in ojačevalni blok, ki ga napaja majhna baterija. Zaradi razvoja digitalne tehnologije in napredka elektronike so danes slušni aparati tako majhni, da so v sluhovodu skoraj nevidni. Kljub majhnosti ni kakovost predvajanega zvoka nič slabša. Predvajanje zvoka je primerljivo z jasnostjo zvoka z zgoščenke.

Čeprav slušni aparat uporabniku ne more povrniti normalnega sluha, mu lahko v veliki meri pomaga premagati težave, ki jih ima zaradi okvare. Eden najpogostejših problemov, s katerimi se srečujejo uporabniki slušnih aparatov, je moteči hrup v ozadju. Računalniški čipi, ki so danes sestavni del najbolj izpopolnjenih slušnih aparatov, so sposobni zmanjšati hrup in učinkovito, enostavno in samodejno poudariti govor.

Predsodki in zmore

Ljudje imajo veliko predsodkov glede uporabe slušnih aparatov. Mnogi še vedno verjamejo, da:

- so slušni aparati veliki in nerodni,
- neprestano piskajo,
- je ravnanje z njimi in vzdrževanje zapleteno,
- bo uporaba še poslabšala sluh oziroma ostanek sluha.

Na srečo nič od naštetega ne drži. Na milijone ljudi šir po svetu se sooča s problemi s sluhom, in sicer z različnimi oblikami izgube sluha. Mnogi predolgo čakajo, preden se odločijo za slušni aparat. Pomembno je vedeti, da tisti, ki imajo težave s sluhom, porabijo ogromno energije, ko se trudijo slišati. To lahko vodi v izčrpanost, ljudje imajo občutek osamljenosti in izoliranosti. Takšni občutki lahko vplivajo na kakovost življenja ter postanejo ovira za aktivno in ustvarjalno življenje. Tako kot je telovadba koristna za telo, morajo biti tudi ušesa razgibana.

Postopek za pridobitev slušnega aparata se vedno prične pri osebnem zdravniku, ki vas bo napotil k specialistu za ušesa, kjer boste po opravljenih preiskavah dobili nadaljnje informacije. Le tako bo postopek izpeljan kakovostno, saj je za pravilno svetovanje potrebno imeti tudi stanje vašega sluha in postaviti diagnozo.

Sedež podjetja:

SLUŠNI APARATI – WIDEX d. o. o.

Ljubljana, Resljeva cesta 32

Telefon: 01/234 57 00

Poslovalnica:

Maribor, Ljubljanska ulica 1a

Telefon: 02/320 51 75

Delovni čas:

ponedeljek,	od 8. ure do 17. ure
torek,	od 8. ure do 18. ure
sreda,	od 8. ure do 17. ure
četrtek,	od 8. ure do 17. ure
petek,	od 8. ure do 17. ure

Predstavitev!

Smo samostojno specializirano podjetje, ki že dvajset let skrbi za dobavo in servisiranje slušnih pripomočkov ter avdiološke opreme. V Sloveniji smo tako najstarejše podjetje na področju preskrbe s slušnimi aparati. Svojo dejavnost smo z leti še razširili.

Proizvajalec slušnih aparatov, podjetje WideX A/S z Danske, ki ga zastopamo, je bilo ustanovljeno leta 1956. Od vsega začetka se ukvarja izključno z razvojem in proizvodnjo slušnih aparatov. Z leti je razvilo veliko slušnih aparatov, ki so po obliki, kakovosti in funkcionalnosti pripomogli, da ga danes prištevamo med vodilne proizvajalce kakovostnih slušnih aparatov. V vseh minulih letih se je Widex v svetovnem merilu izjemno dokazal. Z inovativnim pristopom in uporabo najsodobnejše tehnologije dosega visoke standarde v kakovosti svojih izdelkov.

Tudi v Sloveniji je Widex že tradicija, saj je na našem trgu prisoten že štiri desetletja.

Za ves prodajni program zagotavljamo lasten servis. Servis slušnih aparatov izvajamo tudi v vseh naših poslovalnicah, ki se nahajajo po vsej Sloveniji.

Gradivo za ta prispevek je prinesel gospod Hrastnik, za časopis Upokojenec pa priredil urednik časopisa.

GLASILO LOVRENŠKI UPOKOJENEC IZDAJA:

DU Lovrenc na Pohorju, urednik Jožef Javornik, oec., lektorica Barbara Rocek Bregar, prof. slavistike

članica uredniškega odbora Patricija Majcen, absolventka. Založba: DU Lovrenc na Pohorju. Za založbo in pripravo za tisk Jožef Javornik.

Tisk: Dravska tiskarna Maribor. Naklada: 500 izvodov, december 2010.

**Občina
Lovrenc na Pohorju**
želi občanom uspešno delo
in veliko zdravja in sreče
v novem letu 2011!

SGD STRDIN - splošna gradbena dejavnost, d.o.o.

Spodnji trg 53, 2344 Lovrenc na Pohorju, ID za DDV: SI29848555

Poslovni prostori: Miklavška 69, 2311 Spodnje Hoče, tel.: +386(0)2 61 61 888, fax: +386(2) 61 61 887

www.sgdstrdindoo.si

tel.: 02/675-07-10, fax: 02/675-07-11

DVAJSET LET

**in več milijonov m² izvedenih podov
doma in v tujini**

IZDELUJEMO:

- cementne estrihe
- cementno vezane industrijske pode
- epoksidne in poliuretanske ind. pode
- tiskane betone

ZASEBNA AMBULANTA
splošne medicine

Franc BEIGOT, dr. med.
specialist splošne medicine

Slovenski trg 4, 2352 Selnica ob Dravi
tel.: 02/671-04-11, fax: 02/671-04-10
e-pošta: amb.selnica@siol.net
www.ambulanta-selnica.si

VESNA KOPŠE s. p.

KEMIČNA ČISTILNICA IN ELEKTRO SERVIS

RUŠE, Falska cesta 17, telefon: 02/668-85-20

Kemična čistilnica opravlja zelo kvalitetne storitve na področju čiščenja in čisti ženske, moške in otroške obleke, moške vet. jopiče, ženska krila, volnene odeje, pregrinjala, ženske kostime, moške in ženske plašče, puloverje, jopice, moške bunde, moške kravate in klobuke ter podobno.

Odpiralni čas: od 8. do 17. ure

Kdor nima osebnega vozila, je avtobusna povezava zelo ugodna, saj avtobus vozi skoraj vsako uro v Ruše in nazaj v Lovrenc. Lovrenc–Ruše 9.45 in Ruše–Lovrenc 11.10 itd.

Cene čiščenja so ugodne in čiščenje je zelo kvalitetno ter dokaj hitro. Lovrenčani, ne zamudite izredne priložnosti, saj Vam to priporoča Društvo upokojencev Lovrenc na Pohorju. In ne bo Vam žal.

Predelava lesa ŠUMER s.p.

Kovaška cesta 60, 2344 Lovrenc na Pohorju
Telefon: 02/671-95-83, GSM: 041/731-548
Fax: 02/671-95-84, e-pošta: sumer@siol.net

Nudimo vam izdelavo in montažo stenskih oblog, ostrejši ter lesne embalaže (zaboji za jabolka, palete).

Cenjenim kupcem želimo veliko uspeha in sreče v novem letu 2011!

cvetličarna & papirnica **LauRena**

Gornji trg 25, Lovrenc na Pohorju

telefon: 02/675-22-07

gsm: 051/602-890

delovni čas:

ponedeljek–petek: 8.00–19.00

sobota: 8.00–13.00

e-mail: laurena@email.si

GOZDNO GOSPODARSTVO MARIBOR, d.d.

Tyrševa ulica 15, 2000 MARIBOR

Tel.: (02) 234-13-11, faks: (02) 234-13-34, e-naslov: ggmb@gg-mb.si

s svojimi organizacijskimi enotami:

Gozdni obrat MARIBOR

Limbuško nabrežje 15
2341 Limbuš
Tel.: (02) 480-31-00
Faks: (02) 480-31-12

Gozdni obrat LOVRENC NA POHORJU

Šp. trg 66
2344 Lovrenc na Pohorju
Tel.: (02) 630-02-00
Faks: (02) 630-02-04

Gozdni obrat SLOVENSKA BISTRICA

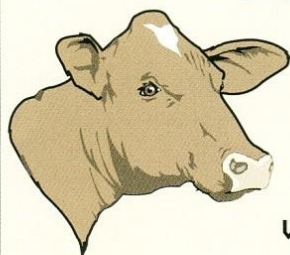
Kolodvorska 35b
2310 Slovenska Bistrica
Tel.: (02) 805-15-00
Faks: (02) 805-15-04

Gozdni obrat PTUJ

Rogozniška c. 12
2250 Ptuj
Tel.: (02) 798-04-00
Faks: (02) 798-04-04

- odkupuje in prodaja obli les,
- izvaja gozdarska dela v državnih gozdovih severovzhodne Slovenije,
- na željo lastnikov gozdov izvaja storitve tudi v njihovih gozdovih,
- gradi in vzdržuje gozdne komunikacije in druge objekte,
- vzdržuje gozdarsko mehanizacijo.

MESARIJA JAVORNIK

Gornji trg 40, Lovrenc na Pohorju
Telefon: 02/675-14-71

Odpiralni čas:
vsak dan od 8. do 13. ure in v sredo
ter petek od 15. do 17. ure

Nudimo vse vrste mesa in mesnih izdelkov.

Od specialitet pa:

- domače pohorske klobase – sočne, okusne in dobre,
- prekajeno meso po klasični metodi (z uporabo bukovih drv),
- pohorska zaseka – sočna, okusna in dobra.
- zelo dobra buteljčna vina: Rumeni muškat, Renski rizling, Traminec, Chardonnay itd.

Cenjenim kupcem – strankam želimo vesele božične praznike in veliko uspehov, sreče, zdravja in veselja v novem letu 2011.

Direktorica Mojca Osovnikar

RADA KOZIKAR
Spodnji trg 2, Lovrenc na Pohorju
tel.: 02/675-45-01 (doma)

MOŠKO IN ŽENSKO FRIZERSTVO

Odpiralni čas:
dopoldan: od 7.30 do 12. ure; popoldan: od 15. do 18. ure;
sobota: od 7. do 12. ure; ponedeljek: ZAPRTO

Vsem strankam želim vesele božične praznike
in srečno novo leto 2011.

Manfreda s. p.

Transportno podjetje
v domačem in mednarodnem prometu

Kovaška cesta 22, Lovrenc na Pohorju
Telefon: 02/675-22-31, Fax: 02/675-22-30

Priporočamo se za uspešno sodelovanje.
Vsem poslovnim partnerjem in sodelavcem
želimo srečno in uspešno novo leto 2011.

ZAVAROVALNICA MARIBOR

Ker vaš avto
ni igrača

*Več na www.ZavarovalnicaMaribor.si

www.ZavarovalnicaMaribor.si
080 19 20

Katka zavarovalna agencija

Dušan FORNEZZI, univ. dipl. ing.

Spodnji trg 19, 2344 Lovrenc na Pohorju
fax: 02/675-70-60, GSM: 041/705-470

VSEM SREČNO 2011

GLASILU SREČNO NA POT!

Urednik: Jožef Javornik, ekonomist

Vrtna ulica 8
2344 Lovrenc na Pohorju
Tel.: 02/675-28-71

BREZSKRIBNO V NAJLEPŠIH LETIH!

Naj bodo leta po upokojitvi vaša najlepša leta!
Leta ko si lahko vzamete čas zase in si privoščite, kar ste vedno želeli. Če zaupate svoj denar pravi banki, ki vas posluša in razume vaše želje, je križarjenje, udobnejši avto ali novo pohištvo za polepšanje vašega doma še bližje.

Nova KBM

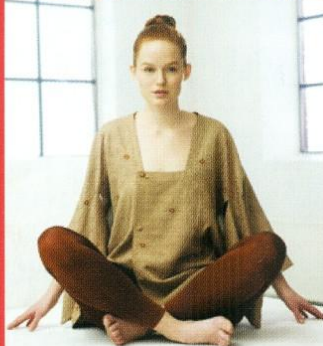
Tisoč zgodb, ena banka.

080 17 50

www.nkbm.si

Vedno z vami, ... v skrbi za vaš sluh!

Sedež podjetja:

SLUŠNI APARATI - WIDEX d.o.o.

Ljubljana, Resljeva cesta 32

tel.: 01/234 57 00

www.widex.si; widex@widex.si

Poslovalnica:

Maribor, Ljubljanska 1a

tel.: 02/320 51 75

Delovni čas:

ponedeljek	8.00 - 17.00
torek	8.00 - 18.00
sreda	8.00 - 17.00
četrtek	8.00 - 17.00
petek	8.00 - 17.00

